

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

Možnosti zapojení České republiky do programu InvestEU v programovém období 2021–2027

Datum: leden 2022

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

Manažerské shrnutí	4
Zapojení České republiky do programu InvestEU	7
1. Základní popis programu InvestEU	7
1.1. Struktura programu InvestEU	8
1.2. Čtyři tematická Okna programu InvestEU a jejich alokace	8
1.3. Dvě složky Fondu InvestEU	9
1.4. Program InvestEU a klimatické ambice EU	9
1.5. Program InvestEU a spravedlivá transformace	9
1.6. Obecný metodický úvod	10
1.7. Cíle předloženého materiálu	13
2. Zapojení České republiky do Složky EU Fondu InvestEU	14
2.1. Celoevropské zaměření Složky EU, celoevropská konkurence	14
2.2. Geografická vyváženost podpory z Fondu InvestEU	14
2.3. Zkušenosti ČR s EFSI jako předchůdcem Fondu InvestEU	15
2.4. Prováděcí partneři pro Složku EU Fondu InvestEU	15
2.5. Členění Složky EU Fondu InvestEU dle prováděcích partnerů	16
2.6. Zapojení NRB jako finančního zprostředkovatele v Okně pro Skupinu EIB	16
2.7. Zapojení NRB v Okně pro ostatní prováděcí partnery	16
2.8. Makroekonomický potenciál Složky EU pro ČR	17
2.9. Zapojení českých komerčních bank do Složky EU	18
2.10. Podpora ze Složky EU očima podnikatele (konečného příjemce)	18
3. Vhodné oblasti pro podporu z Fondu InvestEU v ČR	20
3.1. Evropská přidaná hodnota a způsobilé věcné oblasti programu InvestEU	20
3.2. Věcné oblasti podporovatelné z Fondu InvestEU	21
4. Zapojení České republiky do Složky členského státu Fondu InvestEU	24
4.1. Nalezení vhodné oblasti pro podporu z Fondu InvestEU a návrh prováděcího partnera	24
4.2. Rozhodnutí ČR převést část alokace do Složky ČS	25
4.3. Příprava Dohody o partnerství a jednání s EK k Dohodě o příspěvku	26
4.4. Uzavření Dohody o příspěvku mezi EK a ČR	26
4.5. Vytvoření podfondu ČR v rámci Složky členského státu a uskutečnění převodu	

příspěvku.....	30
4.6. EK vybere prováděcího partnera a uzavře s ním Dohodu o záruce.....	30
4.7. Financování projektů z FN zaručených ze Složky ČR programu InvestEU.....	30
4.8. Monitorování implementace Složky ČR	31
4.9. Sledování aktuální výše rezerv v podfondech ČR.....	31
4.10. Případné plnění podmíněného závazku ze strany ČR.....	32
5. Co zvážit před zapojením ČR do Složky členského státu Fondu InvestEU?	33
5.1. Multiplikační efekt rozpočtové záruky EU v souvislostech.....	33
5.2. Otázky, které je třeba zodpovědět	34
5.3. Možnost vyvedení prostředků ze Složky ČS	35
6. Skupina NRB a program InvestEU.....	37
6.1. Pilířové hodnocení a role prováděcího partnera.....	37
6.2. Další varianty zapojení NRI a NRF	37
6.3. Národní rozvojový fond	38
6.4. Možnosti kombinace Složky EU a Složky ČS.....	39
Závěry k zapojení ČR do programu InvestEU.....	41
Seznam příloh	42

Manažerské shrnutí

Program InvestEU jako klíčový investiční nástroj EK

Program InvestEU představuje nejnovativnější formu financování z evropských fondů a hlavní investiční nástroj EK pro **víceletý finanční rámec 2021–2027**.

Jako **finanční nástroj druhé generace** Fond InvestEU inovativně využívá záruční princip při nakládání s prostředky vyhrazenými přímo v rozpočtu EU. Vytvořený záruční fond je čerpán pouze v případě, kdy zainvestované projekty nejsou rentabilní.

Rozpočtová záruka EU nicméně díky vysokému úvěrovému ratingu Skupiny Evropské investiční banky **mobilizuje soukromé či veřejné prostředky k investici do projektů**, jež by jinak byly příliš rizikové či málo atraktivní.

Program InvestEU se skládá ze čtyř částí

1. **Fond InvestEU** je záruční fond mobilizující veřejné a soukromé zdroje,
2. **Poradenské centrum InvestEU** pomáhá s přípravou projektů,
3. **Portál InvestEU** představuje databázi projektových záměrů pro investory,
4. **Blendingové operace** umožní kombinace podpor ze zdrojů fondů EU s dalšími veřejnými a soukromými zdroji.

Fond InvestEU bude investovat do čtyř tematických oken

1. Okno pro udržitelnou infrastrukturu,
2. Okno pro výzkum, inovace a digitalizaci,
3. Okno pro malé a střední podniky,
4. Okno pro sociální investice a dovednosti.

Každé tematické okno bude členěno na

- **Složku EU** financovanou přímo z rozpočtu EU
- a **Složku členského státu** primárně financovanou z prostředků převedených z programů.

Ze Složky EU bude financování směřovat na řešení celounijních tržních selhání a neoptimálních investičních situací, Složka členského státu se zaměří na řešení situace v konkrétní zemi.

Skupina Evropské investiční banky bude privilegovaným prováděcím partnerem Složky EU

Skupina EIB bude pro EK spravovat tři čtvrtiny prostředků rozpočtu EU vyhrazených na

Složku EU. Ke zbylé čtvrtině získají přímý přístup i další prováděcí partneři z řad národních rozvojových bank a mezinárodních finančních institucí.

ČR využije Složku EU Fondu InvestEU

ČR Složku EU využije ať již zapojením Národní rozvojové banky, a. s. (NRB), nebo zapojením komerčních bank a dalších finančních i nefinančních institucí. Jejich programy v rámci Složky EU budou muset obstát v celoevropské konkurenci a musí být dobře připravené. Podpora ze Složky EU se fakticky rozběhne teprve v roce 2022.

Podpora ze Složky EU Fondu InvestEU si cestu k českým podnikatelům v rámci Okna pro malé a střední podniky najde. Výzvou pro ČR zůstává, zda dokáže **připravit produkty i v ostatních tematických Oknech**, kde bude zájem komerčních bank výrazně nižší a bude **klíčové zapojení Skupiny NRB**.

Složka ČR jako způsob přímé podpory českých příjemců

Jak ze složky EU, tak ze složky členského státu lze podpořit program, který bude podporovat projekty a aktivity jen na území ČR. Ve složce EU takový český program bude soutěžit o podporu s jinými programy z jiných členských států. Pokud by se ČR chtěla vyhnout soutěži s programy z jiných členských států, bude muset **převést část prostředků programů politiky soudržnosti**, případně OP Rybářství, **do Složky ČR Fondu InvestEU**. Tím se část vyhrazené národní obálky ČR pro politiku soudržnosti, případně OP Rybářství, přesune ze sdíleného řízení do přímého řízení EK.

Národní rozvojová banka, a.s., jako prováděcí partner Složky ČR

Prováděcí partneři pro Složku členského státu budou navrhovat samotné členské státy. Nominovaní prováděcí partneři budou muset mít úspěšně dokončené tzv. **pilířové hodnocení**. Jeho cílem je prokázat připravenost na zapojení do programu InvestEU jako jednoho z programů EU v nepřímém řízení EK.

V ČR připadá v úvahu pouze **NRB**, která má pilířové hodnocení téměř dokončeno. NRB má zkušenosti se spoluprací se Skupinou EIB při realizaci Evropského fondu pro strategické investice, předchůdce programu InvestEU.

Využití Složky ČR Fondu InvestEU představuje určitý experiment

Jde o zcela nový model rozdělování podpory z fondů EU v ČR. Může znamenat nesporné makroekonomické přínosy, nicméně zároveň je spojen s některými nezodpovězenými otázkami. Prostředky již převedené do Složky ČR Fondu InvestEU lze za určitých podmínek převést zpět do sdíleného řízení a použít v programech. Nicméně vyplatí se převod do

Složky ČR Fondu InvestEU dobře zanalyzovat a připravit a předejít tak případnému zpětnému převodu.

Důležité je vědět, co ČR od využití Složky ČR Fondu InvestEU očekává. ČR musí **nalézt vhodný národní program**, který chce podpořit z finančních nástrojů zaručených z Fondu InvestEU. Fond InvestEU aplikuje záruční princip a sám neposkytuje likviditu. ČR si tak musí **zajistit národní prostředky na financování projektů**, které budou podpořeny z finančních nástrojů zaručených z Fondu InvestEU. Projekty samy by měly být životaschopné, tj. podporovat činnosti, které mají potenciál generovat příjem, případně úspory.

Před využitím Složky ČR zbývá dořešit procesní otázky

Na úrovni ČR dále zbývá **dořešit procesní otázku nastavení spolupráce s EK**, tj. sjednání Dohody o příspěvku pro převod do Složky ČR v podobě mezinárodní smlouvy. Také je nutné zodpovědět otázku **sdílení rizik s EK** (podmíněný závazek ČR).

Vyplatí se převádět prostředky do Složky ČR?

Dořešení zmíněných otázek bude spojeno s náklady. ČR se proto musí rozhodnout, zda náklady vynaložit i při menší částce převáděné do Fondu InvestEU. Jinými slovy je třeba důkladně vyhodnotit, **zda převádět do Složky ČR část prostředků politiky soudržnosti**, které má ČR garantovány v národní obálce.

Jako adekvátní rozhodnutí se nabízí postupovat v krocích. Nejprve zvážit **převod menší pilotní částky do Složky ČR již při předložení Dohody o partnerství**, převod vyhodnotit a pokud se praxe osvědčí, zvážit přesun dalších prostředků v průběhu programového období 2021–2027 revizí určitého programu.

V Dohodě o partnerství na programové období 2021–2027 bude do Složky ČR fondu InvestEU převádět prostředky **Ministerstvo průmyslu a obchodu do Okna pro MSP (přibližně 2 miliardy Kč)**.

Fond InvestEU jako příležitost posunout se ve využívání fondů EU

V každém případě je v zájmu ČR pro vhodné oblasti ve fondech EU opustit převládající model dotačního financování a více zapojit návratné formy podpory. Včetně využití Fondu InvestEU. Dotace případně lze **vhodně kombinovat s podporou z finančních nástrojů** obou generací. Specifické případy bude vhodné dále konzultovat s EK.

Zapojení České republiky do programu InvestEU

Materiál vychází ze schválené verze nařízení o programu InvestEU¹ a dalších podkladů (zejména Investiční pokyny InvestEU, dále jen „Investiční pokyny“) dostupných na oficiálním webu InvestEU.²

Materiál se soustředí zejména na využití fondu InvestEU a již nepopisuje možnost převodu prostředků programů sdíleného řízení/strategických plánů Společné zemědělské politiky (SZP) do Poradenského centra InvestEU. Dále nepopisuje možnost převést do InvestEU prostředky z Facility na podporu oživení a odolnosti (RRF).

1. Základní popis programu InvestEU

Využitím programu InvestEU v politice soudržnosti EU se dostáváme k nejinovativnější formě **využití tzv. finančních nástrojů**.

Pod finančními nástroji (FN) si lze představit **návratnou podporu EU**. FN představují širokou škálu **finančních produktů**, jako jsou např. zvýhodněné úvěry, záruky a investice do rizikového kapitálu, tedy formy financování, které se zásadně liší od dosud převládajícího dotačního financování. Pokud jde o úvěry, podnikatelé podpoření FN musí podporu EU splatit poskytovateli a ten vynaložené prostředky může využít v tzv. dalších obrátcích pro další podnikatele. Pokud jde o záruky, návratnost prostředků se neočekává, nicméně díky zárukám lze podpořit větší množství podnikatelů a ti dosáhnou na bankovní úvěry, které by pro ně byly jinak nedostupné. V obou případech jsou **podporovány projekty podnikatelů, které jsou ekonomicky životaschopné a generují příjmy, případně úspory**. Protože podnikatelé musí poskytnutou podporu splatit, jsou tyto projekty **zpravidla ekonomicky smysluplnější než projekty podpořené dotačně**.

Z makroekonomického pohledu FN umožňují opětovné použití navrácených prostředků v případě úvěrů, v případě záruk pak větší aktivizaci soukromého kapitálu. Konečný **efekt evropských fondů se díky finančním nástrojům násobí**.

Vzhledem k tomu, že Fond InvestEU je záruční nástroj, dále uvádíme srovnání záručního FN ve sdíleném řízení a záručního principu Fondu InvestEU.

První generace záručních FN používaná ve fondech ve **sdíleném řízení** se vyznačuje tím, že prostředky z rozpočtu EU jsou alokované v národním operačním programu (OP)/programu³. Řídící orgán národního OP/programu svěří prostředky NRB. NRB se jako správce záručního FN ve sdíleném řízení zaváže uhradit komerčním bankám dluh, pokud podnikatel nebude schopen splácet bankovní úvěr.

¹ Nařízení č. 2021/523 z 23. března 2021 dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0523>

² https://europa.eu/investeu/home_en

³ Pojem operační program se používá v programovém období 2014–2020. V programovém období 2021–2027 už se používá pouze pojem program.

Fond InvestEU jako pokračovatel principu zavedeného Evropským fondem pro strategické investice (EFSI) představuje **záruční FN druhé generace** (FN 2.0).

V případě **FN 2.0** prostředky vyhrazené přímo v rozpočtu EU tvoří záruční fond⁴, prostředky tedy **nejsou ve sdíleném řízení**. **Mobilizace zdrojů je ještě vyšší díky lepšímu úvěrovému ratingu Skupiny Evropské investiční banky (EIB)**⁵ oproti ratingu NRB. Tento efekt FN 2.0 je dosahován již v současné době v podobě EFSI. Přidaná hodnota FN 2.0 oproti EFSI spočívá v **koncentraci dosud fungujících FN coby centrálně řízených aktivit pod jeden systém řízení a jednotná pravidla** a v možnosti využít zdroje politiky soudržnosti na řešení domácích potřeb s využitím domácích finančních zdrojů za podmínek, které by bez rozpočtové záruky EU nebyly dosažitelné.

1.1. Struktura programu InvestEU

Program InvestEU **se skládá ze čtyř částí**:

1. **Fond InvestEU**, jehož hlavním cílem je mobilizovat veřejné a soukromé zdroje pro investiční účely s využitím rozpočtové záruky EU,
2. **Poradenské centrum InvestEU** (InvestEU Advisory Hub), které doplňuje Fond v podobě poskytování odborného poradenství pro investiční projekty usilující o financování,
3. **Portál InvestEU** nabízí snadno dostupnou a uživatelsky komfortní databázi, která propojuje investory a potenciálně podpořitelné projekty.
4. **Blendingové operace** umožní kombinovat FN a/nebo dotace z fondů EU s návratnými formami podpory rozvojových a dalších veřejných institucí nebo komerčních finančních institucí a investorů.

1.2. Čtyři tematická Okna programu InvestEU a jejich alokace

Fond InvestEU **bude podporovat investice do čtyř tematických oken**:

1. Okno pro **udržitelnou infrastrukturu** (pro rozpočtovou záruku EU vyčleněno 9,9 mld. EUR v rozpočtu EU),
2. Okno pro **výzkum, inovace a digitalizaci** (vyčleněno 6,6 mld. EUR),
3. Okno pro **malé a střední podniky** (vyčleněno 6,9 mld. EUR),
4. Okno pro **sociální investice a dovednosti** (vyčleněny 2,8 mld. EUR),

Pro rozpočtovou záruku EU je tedy dohromady vyhrazeno 26,2 mld. EUR, což při 40% míře tvorby rezerv znamená, že v rozpočtu EU je vyčleněno 10,5 mld. EUR na krytí rizik z rozpočtové záruky EU.

V průběhu vyjednávání nařízení InvestEU bylo zvažováno páté okno pro strategické evropské investice. Podle konečné verze nařízení lze podporovat strategické investice ve

⁴ V materiálu dále používáme zaměnitelné pojmy záruka EU, případně rozpočtová záruka (EU)

⁵ Skupina EIB zahrnuje Evropskou investiční banku a Evropský investiční fond (EIF)

stávajících čtyřech oknech, a to zejména s ohledem na zelenou a digitální transformaci a na potřebu posílit konkurenceschopnost a odolnost, podporovat podnikání a vytváření pracovních míst a posílit strategické hodnotové řetězce.

1.3. Dvě složky Fondu InvestEU

Každé okno Fondu InvestEU je **členěno na Složku EU** (a jí odpovídající podfond) a **Složku členského státu** (a jí odpovídající podfond).

Složka EU se zaměří na řešení celounijních tržních selhání a neoptimálních investičních situací, Složka ČS pak na řešení situace v konkrétním členském státu (ČS). Dále ji v textu budeme na relevantních místech označovat také jako Složku ČR.

1.4. Program InvestEU a klimatické ambice EU

Program InvestEU by měl přispět k plnění cílů EU vyplývajících z tzv. **Zelené dohody pro Evropu**. EU si v ní stanovila cíl stát se **klimaticky neutrální do roku 2050**. K tomu budou zapotřebí značné investice jak veřejného sektoru na úrovni EU a jednotlivých států, tak i soukromého sektoru.

Celková alokace programu InvestEU má přispět **minimálně z 30 % klimatickým cílům EU**. Zvláštní důraz na plnění ambic EU je stanoven pro **Okno pro udržitelnou infrastrukturu**, kde alespoň **60 % investic má přispívat k plnění klimatických cílů EU** (a pro toto okno specificky i environmentálních cílů EU.)

Aby bylo možné sledovat naplňování uvedených klimatických a environmentálních cílů, prováděcí partneři (PP) musí poskytovat EK nezbytné informace o podpořených projektech. Mohou k tomu využít specifické InvestEU markery nebo kritéria vycházející z tzv. Taxonomie EU.⁶ Podrobnosti lze nalézt v guidance dokumentu pro PP na webu InvestEU.⁷

Zvláštní důraz je kladen na **udržitelnost** podpořených finančních a investičních operací. Pro potřeby InvestEU má udržitelnost tři dimenze: klimatickou, environmentální a sociální. Podrobnosti lze nalézt v guidance dokumentu pro PP na webu InvestEU.⁸

1.5. Program InvestEU a spravedlivá transformace

Investiční plán Zelené dohody pro Evropu⁹ předpokládá vznik tzv. **Mechanismu pro spravedlivou transformaci** (MST), který má mobilizovat veřejné investice a pomoci získat

⁶ Nařízení č. 852/2020 z 18. června 2020 dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32020R0852>

⁷ Dokument Guidance on the InvestEU Programme climate and environmental tracking for implementing partners including annexes dostupný na https://europa.eu/investeu/investeu-fund/about-investeu-fund_en

⁸ Dokument Technical guidance on sustainability proofing for the InvestEU Fund (including annexes) dostupný tamtéž

soukromé finanční prostředky s cílem zmírnit socioekonomické dopady transformace v regionech, které budou muset projít hlubokou hospodářskou a sociální proměnou.

V případě ČR půjde o **Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj**. Podpora z MST bude v těchto regionech možná pouze na základě tzv. **plánů spravedlivé územní transformace** (PSÚT), které musí ČR předem vypracovat a budou podléhat schválení EK.

MST bude postaven na třech pilířích:

1. **Fond pro spravedlivou transformaci** (FST) je novým fondem ve sdíleném řízení, který bude do regionů procházejících spravedlivou transformací investovat **především dotačně**. FST bude například pomáhat pracovníkům při rozvoji dovedností a schopností, které uplatní na trhu práce v budoucnosti, a podporovat MSP, začínající podniky a podnikatelské inkubátory, aby v dotčených regionech vytvářely nové ekonomické příležitosti. Pro FST není vyloučena podpora finančními nástroji. V případě rostoucích a rozvíjejících se MSP může mít podpora formu FN včetně (kvazi)kapitálových vstupů. FST rovněž podpoří investice do přechodu na čistou energii, například investice do energetické účinnosti. Pravidla pro FST jsou popsána v příslušném nařízení.¹⁰
2. Zvláštní **režim pro spravedlivou transformaci programu InvestEU** (Just transition scheme, JTS) má **přilákat soukromé investice** (mimo jiné do udržitelné energie a dopravy) ve prospěch regionů se schválenými PSÚT a pomáhat jejich ekonomikám při hledání nových zdrojů růstu. Pomocí JTS půjde zvyšovat dostupné financování v dotčených regionech ve stejných oblastech jako u fondu InvestEU (stejná čtyři tematická okna a finanční produkty). Výhodou JTS pro dotčené regiony je možnost dále zvýhodnit financování prováděcího partnera nebo finančních zprostředkovatelů (výhodnější sdílení rizik nebo nižší cena záruky EU). JTS je upraven v čl. 8(2) nařízení InvestEU a Investičních pokynech.
3. **Úvěrový nástroj EIB pro veřejný sektor** (Public sector loan facility, PSLF) bude poskytovat veřejnému sektoru **úvěry EIB v kombinaci s dotačním prvkem EK** například na investice do dálkového vytápění a renovace budov. Pravidla pro PSLF popisuje příslušné nařízení.¹¹

1.6. Obecný metodický úvod

Jak chápat pojem „**podpora z InvestEU**“? Co může znamenat **projekt podpořený z Fondu InvestEU**? Pro srozumitelnost celého materiálu zařazujeme na úvod metodické poznámky vysvětlující některé základní pojmy.

⁹ Dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0021>

¹⁰ Nařízení č. 1056/2021 z 24. června 2021 dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1056>

¹¹ Nařízení č. 1229/2021 z 14. července 2021 dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1229>

Co jsou finanční nástroje první generace?

„**Finanční nástroje první generace**“ jsou implementovány v rámci OP/programů politiky soudržnosti. Jelikož jsou **OP/programy implementovány ve sdíleném řízení** s ČS, EK deleguje značnou část pravomocí na ČS. Tyto mají k dispozici „národní obálku“ prostředků s předem danou mírou diskrece jejich využití.

Pro FN první generace ve sdíleném řízení je typické, že ČS podporují příjemce z **FN, jejichž kapitál tvoří přímo část národní obálky** daného OP. Pokud mluvíme o konečném příjemci¹² podpořeném z FN první generace, lze říci, že obdrží např. úvěr financovaný přímo z rozpočtu EU (jistina je financována z rozpočtu EU.¹³)

V čem se odlišují finanční nástroje druhé generace?

Program InvestEU jako **FN 2.0 v přímém řízení EK neposkytuje příjemcům přímo kapitál z rozpočtu EU**. Využívá záruční princip, kdy prostředky vyhrazené přímo v rozpočtu EU tvoří záruční fond, který je efektivně použit pouze v případě problému s dosažením návratnosti zainvestovaných projektů.¹⁴ Od záručního FN první generace ve sdíleném řízení se dále odlišuje vyšší schopností mobilizovat dodatečné veřejné a soukromé zdroje. Ta vychází z **vysokého úvěrového ratingu a aplikace evropských principů risk managementu Skupiny EIB**.

Podpora ze Složky ČR Fondu InvestEU se dá zjednodušeně chápat tak, že pro vybraný národní program podpory (financovaný z vlastních zdrojů ČR ve správě NRB¹⁵, jako PP) **bude EK s ČR sdílet riziko a ztráty na portfoliu zainvestovaných projektů** konečných příjemců.

¹² Pojem konečný příjemce označuje v terminologii politiky soudržnosti subjekt, který obdrží podporu z FN. Příjemce je subjekt, který obdrží jiný druh podpory, nejčastěji dotaci. V případě FN je ovšem příjemcem subjekt, který rozděljuje podporu z FN konečným příjemcům. Nejčastěji je příjemcem banka nebo státní fond, které poskytují např. úvěry podnikatelům nebo obcím jako konečným příjemcům.

¹³ Implementace ve sdíleném řízení v rámci politiky soudržnosti pro úplnost znamená, že ke zdrojům z rozpočtu EU musí členský stát poskytnout tzv. národní spolufinancování z vlastních zdrojů. V podmínkách ČR nejčastěji ze státního rozpočtu, případně rozpočtů krajů atd. Konečný příjemce zde tedy obdrží zdroje z rozpočtu EU včetně případného národního spolufinancování. Národní spolufinancování členské státy vůči EK vykazují na úrovni priorit či prioritních os OP/programů, nemusí být vykazováno na úrovni jednotlivého příjemce. Ve skutečnosti je národní spolufinancování pro určité příjemce vyžadováno z jejich vlastních zdrojů, aby nedocházelo k zadlužování státního rozpočtu. Tedy ne všichni příjemci obdrží v rámci podpory prostředky z rozpočtu EU a státního rozpočtu. MPO při poskytování úvěrů z FN Expanze (OP PIK) poskytuje pouze prostředky rozpočtu EU a koneční příjemci si na spolufinancování projektů musí požádat o soukromý komerční úvěr.

¹⁴ Projektem zde myslíme konkrétní investiční záměry jednotlivých konečných příjemců.

¹⁵ Zde nejsou nutně myšleny vlastní kapitálové zdroje NRB. NRB typicky spravuje prostředky zadavatelů vybraných programů podpory, případně pracuje s navracenými prostředky ze spravovaných FN (typicky splátky úvěrů poskytnutých MSP.)

Příkladem je národní program Záruka 2015-2023 zaručený z EFSI

Například **národní program Záruka 2015-2023** spravovaný NRB poskytuje bankovní záruky za komerční úvěry pro podnikatele. Program je financován z národních prostředků MPO a **získal proti-záruku** (byl „podpořen“) z programu **COSME¹⁶ v rámci EFSI**.

Zjednodušeně řečeno to znamená, že NRB, respektive vybrané spolupracující komerční banky, mohou vytvořit portfolio nových úvěrů, které by bez protizáruky Evropského investičního fondu (EIF)¹⁷ nebylo možno vytvořit. Podnikatelé žádají u spolupracujících bank o komerční úvěry se zárukou NRB, která je (myšleno celý program Záruka 2015-2023) uvedeným způsobem „podpořena“ z EFSI.

Pro rozlišení specifického charakteru „podpory z EFSI/InvestEU“ používáme v materiálu pojem „FN¹⁸ zaručený z EFSI/Fondu InvestEU“. Komerční úvěry jsou poskytovány **z vlastních zdrojů komerčních bank**, bankovní záruky NRB **ze zdrojů MPO**, ale podnikatelé jsou fakticky podpořeni z programu EFSI (z FN zaručeného z EFSI), i když ne přímo kapitálem z rozpočtu EU. EFSI sdílením rizik a ztrát umožňuje vytvoření celého portfolio komerčních úvěrů pro podnikatele, což **lze chápat jako podporu EFSI** (FN zaručeného z EFSI) **vůči každému úvěru z tohoto portfolia**.

Obdobné bude pojetí **podpory ze Složky EU Fondu InvestEU**. Ani zde mezi rozpočtem EU a projekty konečných příjemců neexistuje jednoznačný vztah jako u FN první generace.

Podpora z Fondu EU optikou českých podnikatelů

Pokud na možnost podpory budeme hledět optikou českých podnikatelů jako konečných příjemců, ti budou moci o „podporu svých projektů z InvestEU“ (FN zaručeného z Fondu InvestEU) ze Složky EU teoreticky žádat ve všech členských zemích u místních PP, případně jejich finančních zprostředkovatelů (FZ). U zvýhodněných úvěrů bude zjednodušeně platit, že podnikatelé nebudou dostávat prostředky přímo z rozpočtu EU, ale z portfolia nových úvěrů vytvořených ze zdrojů místních PP/FZ díky sdílení rizika mezi nimi a Skupinou EIB.

¹⁶ Přesněji z „podprogramu“ Loan Guarantee Facility (LGF). Více informací lze nalézt na webu EIF https://www.eif.org/what_we_do/guarantees/single_eu_debt_instrument/cosme-loan-facility-growth/index.htm

¹⁷ EIF spravuje tzv. Okno pro malé a střední podniky EFSI. Blíže program EFSI popisujeme v kapitole 2.3 a příloze 2.

¹⁸ Pro úplnost uvádíme, jak zde pracujeme s pojmem FN. Pod FN si lze představit určitý balík peněz na odděleném systému účtů finanční instituce, která jej rozděljuje konečným příjemcům pomocí vybraných finančních produktů, nejčastěji úvěrů pro podnikatele nebo záruk za komerční bankovní úvěry podnikatelů. V případě programu Záruka 2015-2023 tvoří FN oddělený systém účtů v rámci NRB. V tomto smyslu je v určitých částech materiálu zaměnitelný pojem FN a (národní) program.

Rozdíl mezi projektem a programem ve Složce EU

U podpory ze Složky EU je **důležité rozlišovat projekt a program**. Např. určitá česká komerční banka vytvoří z vlastních prostředků portfolio nových úvěrů a s tímto portfoliem se jako s programem bude hlásit do otevřené výzvy pro vyjádření zájmu Skupiny EIB o podporu z Fondu InvestEU. Podpora z Fondu InvestEU zde bude znamenat zaručení tohoto programu z Fondu InvestEU. Zaručený program (FN) bude poskytovat úvěry na konkrétní projekty českých podnikatelů. To je příklad řady českých komerčních bank, které byly „podpořeny“ v rámci EFSI (z FN zaručeného z EFSI) v programech COSME nebo InnovFin¹⁹ zaměřených na konkurenceschopnost evropských MSP.

1.7. Cíle předloženého materiálu

MMR-NOK připravil materiál popisující možnosti zapojení ČR do obou Složek fondu InvestEU. MMR-NOK koordinuje programy sdíleného řízení v ČR a materiál proto podrobněji popisuje možnosti využití Složky ČS fondu InvestEU, do které lze převádět prostředky programů sdíleného řízení.

Materiál popisuje výhody plynoucí ze zapojení do Fondu InvestEU pro ČR jako celek, pro NRB i pro celý bankovní sektor a české žadatele a konečné příjemce. Dále uvádí otevřené otázky, které je potřeba dořešit pro úspěšné zapojení. Materiál již blíže nepopisuje možnosti vyplývající ze zapojení do Poradenského centra InvestEU a Portálu InvestEU. Abstrahuje také od možnosti využít Složku ČS fondu InvestEU pro implementaci RRF.

MMR-NOK materiál připravil ve spolupráci s NRB, MFČR, MPO, Českou bankovní asociací (ČBA), Petrem Zahradníkem (ekonom České spořitelny a zpravodaj Evropského hospodářského a sociálního výboru pro InvestEU) a dalšími partnery.

¹⁹ V rámci COSME zmíněný podprogram LGF. V rámci InnovFin podprogram Guarantee Facility https://www.eif.org/what_we_do/guarantees/single_eu_debt_instrument/innovfin-guarantee-facility/

2. Zapojení České republiky do Složky EU Fondu InvestEU²⁰

V této kapitole obecně popisujeme **možnosti zapojení ČR a výhody z toho plynoucí**.

Možnosti zapojení popisujeme nejprve z pohledu NRB jako potenciálního prováděcího partnera programu InvestEU, případně jako finančního zprostředkovatele konkrétních produktů Fondu InvestEU Skupiny EIB v ČR.

Obdobně pak popisujeme potenciál Složky EU pro český bankovní sektor a komerční banky jako finanční zprostředkovatele.

Na konci zařazujeme pohled konečných příjemců, a to zejména možnosti kombinace podpory z Fondu InvestEU s dalšími zdroji fondů EU.

2.1. Celoevropské zaměření Složky EU, celoevropská konkurence

Složka EU je zaměřena na řešení **celounijních případů tržního selhání nebo sub-optimálních investičních podmínek**. Aktivity podporované z této složky by měly vykazovat prokazatelnou evropskou přidanou hodnotu.

V rámci Složky EU budou o podporu soutěžit jednotlivé programy z celé Evropy, ze všech členských států EU. Jinými slovy **pro Složku EU neplatí pravidlo národních obálek** (které platí pro fondy politiky soudržnosti ve sdíleném řízení) a podpora z této Složky nebude geograficky podmíněna. **V rámci Složky EU budou upřednostněny nejlépe připravené programy v celoevropské soutěži** a pro ČR nebude vyhrazena určitá část alokace.

Nicméně **úspěšné programy²¹ mohou být následně zaměřeny na podporu projektů konečných příjemců na území ČR**. Příkladem budiž národní program Záruka 2015-2023 spravovaný NRB, který byl zaručen z EFSI. Program podporuje projekty realizované na území ČR podnikateli oprávněnými k podnikání na území ČR v odpovídající podporované ekonomické činnosti.²²

Složka EU Fondu InvestEU se tímto liší od přímo řízených programů EK jako je Horizon 2020, ve kterém mezi sebou o získání podpory z rozpočtu EU přímo soutěží jednotlivé projekty z různých zemí EU. **U Složky EU soutěž mezi členskými státy proběhne jen mezi národními rozvojovými bankami a dalšími institucemi**, které se budou se svými programy ucházet o zajištění ze záruky EU.

2.2. Geografická vyváženost podpory z Fondu InvestEU

Pro úvahy o zapojení do InvestEU je na místě připomenout zkušenosti s geografickou vyvážeností podpory z EFSI. Zjednodušeně řečeno **z podpory EFSI nejvíce těžily**

²⁰ Zpracováno s využitím interního materiálu NRB k zapojení ČR do InvestEU, expertního materiálu Petra Zahradníka a na základě vlastních vstupů MMR-NOK.

²¹ Ve smyslu programů (FN), které budou zaručeny z Fondu InvestEU ze Složky EU.

²² Detailní podmínky přijatelnosti projektů lze nalézt na webu NRB.

programy ve starých členských státech (EU15) a nové členské země dosáhly na nižší podporu, než jaká by jim náležela při zohlednění rozlohy, počtu obyvatel nebo stupně ekonomického vývoje. Může to být způsobeno tím, že staré členské státy mají větší zkušenosti s čerpáním návratné podpory z finančních nástrojů a vzhledem ke své rozvinutosti menší možnost čerpat dotační podporu z evropských fondů, která převládá v některých nových členských státech.

EK se snaží zajistit **určitou geografickou vyváženost podpory z Fondu InvestEU**. Finální verze Investičních pokynů uvádí, že „objem financování a investičních operací krytých Zárukou EU nesmí přesáhnout v jakýchkoliv třech členských zemích 45 % financování podpořeného z Fondu InvestEU na konci investičního období.“

2.3. Zkušenosti ČR s EFSI jako předchůdcem Fondu InvestEU

Ke konci roku 2020²³ bylo v ČR z EFSI realizováno celkem 31 programů a dohod se zprostředkujícími bankami, v celkové výši 1,2 mld. EUR, jež očekává vyvolat objem investic až 7 mld. EUR (téměř 13 % objemu investiční aktivity v ČR za rok 2020). Očekává se, že z lepšího přístupu k financování bude těžit přes čtyřicet tisíc projektů MSP a mid-caps.

Tematické zaměření EFSI ve srovnání s Fondem InvestEU popisujeme v příloze č. 2. EIB spravuje tzv. **Okno pro infrastrukturu a inovace** EFSI, zatímco EIF spravuje tzv. **Okno pro malé a střední podniky** EFSI.

Silnou stránkou dosavadního využití EFSI v rámci **Okna pro infrastrukturu a inovace** jsou projekty zaměřené přímo na firmy, jejich rozvoj i výzkum, vývoj a inovace. Zásadní slabinou v Okně je úplná absence veřejného sektoru ve strategických dopravních projektech v ČR.

V **Okně pro malé a střední podniky EFSI** zaujímá ČR díky agilitě vybraných bank jedno z čelních míst v rámci EU. Podporu MSP lze právem označit za nejsilnější stránku dosavadního využití EFSI v ČR.

2.4. Prováděcí partneři pro Složku EU Fondu InvestEU

S ohledem na dosavadní pozici, kompetenci i zkušenost **bude privilegovaným PP v rámci Složky EU Skupina Evropské investiční banky (EIB)**. Vedle Skupiny EIB by měly mít národní rozvojové banky a instituce možnost nabízet doplňkové finanční produkty s ohledem na využití jejich zkušeností a schopností na národní a regionální úrovni. Měl by být taktéž umožněn přístup jiným mezinárodním finančním institucím.

²³ Aktuální stav je dostupný na https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe/investment-plan-results/investment-plan-czechia_en

2.5. Členění Složky EU Fondu InvestEU dle prováděcích partnerů

75 % z celkové záruční kapacity v rámci Složky EU bude svěřeno Skupině EIB, lze mluvit o **Okně pro Skupinu EIB**.²⁴

Ke zbylým 25 % prostředků získají přímý přístup i další PP, tj. národní a regionální rozvojové banky a instituce a mezinárodní finanční instituce (Evropská banka pro obnovu a rozvoj, EBRD, Rozvojová banka Rady Evropy, CEB, nebo Severská investiční banka, NIB.) Hovoříme o **Okně pro ostatní prováděcí partnery**.

2.6. Zapojení NRB jako finančního zprostředkovatele v Okně pro Skupinu EIB

NRB je speciální bankovní institucí plnící roli **národní rozvojové banky ČR**, která vykonává činnost ve veřejném zájmu. Jejím cílem je přispět a podílet se na podpoře hospodářského a sociálního rozvoje ČR prostřednictvím poskytování zvýhodněných finančních produktů, zejména v oblastech MSP, rozvoje infrastruktury a dalších sektorech ekonomiky. Zapojení do programu InvestEU potvrdí její **rozvojový charakter a specifickou pozici v české ekonomice**.

NRB se může na realizaci Okna pro skupinu EIB podílet jakožto **finanční zprostředkovatel** pro produkty EIB a EIF. NRB má z programu COSME zkušenosti s tímto typem spolupráce s EIF a má zájem na jejím pokračování i v novém programovém období. V rámci programu InvestEU budou pokračovat protizáruční schémata typu COSME a InnovFin, uvažuje se tedy o **využití této protizáruky na portfolio záruk NRB pro MSP a pro small mid-caps (tj. pokračování národního programu Záruka 2015-2023)**. V současné době však není známo, jaké produkty bude EIF v rámci programu InvestEU nabízet, za jakých podmínek a za jaký poplatek. Lze nicméně pokládat za jisté, že na rozdíl od programu COSME bude (proti)záruka poskytována EIF zpoplatněna.²⁵

2.7. Zapojení NRB v Okně pro ostatní prováděcí partnery

Po úspěšném dokončení tzv. pilířového hodnocení se NRB **stane PP v Okně pro ostatní prováděcí partnery**. Bude pak moci **navrhnout vlastní produkty dle investičních potřeb české ekonomiky**, ale současně tak, aby naplnily podmínku celounijních případů tržního selhání nebo sub-optimálních investičních podmínek. Z dosavadních jednání lze dovodit, že v tomto Okně budou podpořeny takové **finanční produkty, které se budou zaměřovat na jiný typ příjemců než produkty nabízené EIF**, a které budou **prokazatelně naplňovat princip adicionality**.

²⁴ Pojmem „Okno“ v materiálu obecně označujeme věcné vymezení podporovaných oblastí z EFSI/Fondu InvestEU, jak se toto pojetí ustálilo. V této podkapitole se jím myslí „podsložka“ Složky EU vyhrazená pro Skupinu EIB, případně pro ostatní PP.

²⁵ Vychází z informací NRB založených na dosavadní komunikaci EK s potenciálními prováděcími partnery.

Dá se také očekávat tlak na to, aby finanční produkty navržené jednotlivými PP v co největší míře naplňovaly stanovené politické priority EU. I v tomto případě bude rozpočtová záruka EU zpoplatněna.²⁶

V Okně pro ostatní prováděcí partnery se také nabízí **možnost, aby NRB vystupovala jako finanční zprostředkovatel pro produkty ostatních PP** (EBRD, CEB, NIB, případně národní rozvojové banky velkých členských států jako Německo nebo Francie.) Nicméně znamenalo by to nastavování nových finančních produktů, procesů a obecně spolupráce s těmito partnery na českém trhu a **tato varianta se proto nejeví jako vhodná**. Pokud se má NRB účastnit jako finanční zprostředkovatel Složky EU, bude vhodnější role finančního zprostředkovatele pro Skupinu EIB a pokračování schémat, ve kterých už NRB má s EIF zkušenosti, viz výše.

2.8. Makroekonomický potenciál Složky EU pro ČR²⁷

Program Invest EU může znamenat **velký stimul** (kvantitativní i kvalitativní) **pro finanční trh a segment finančního zprostředkování v ČR**. Netýká se pouze bankovního sektoru, ale finančního trhu v nejširším slova smyslu. Bilanční suma bank v ČR odpovídá přibližně výši HDP (tedy něco přes 5 bilionů Kč), přičemž tuzemský bankovní sektor se systémově vyznačuje výrazným přebytkem likvidity, jež činí téměř bilion Kč. Právě tento **přebytek likvidity by mohl být umístěn do oblastí, které upravují FN obou generací** (tj. kromě InvestEU i FN ve sdíleném řízení). Prostor pro toto umístění zde nepochybně je, neboť např. v rámci Národního investičního plánu (NIP) představeném na konci roku 2019 byly identifikovány projekty v objemu přibližně 3,8 bilionu Kč, z nichž významná část odpovídá i tematickým charakteristikám připraveným pro Program InvestEU.

Bankovní sektor v ČR stále zůstává do značné míry konzervativní a z pohledu váhy na finančním trhu naprosto dominantní. **Program InvestEU by tak mohl znamenat velmi žádoucí rozšíření produktového portfolia tuzemských bank**, zvláště pak těch, které prokázaly doposud vyšší aktivitu v souvislosti s realizací Okna pro malé a střední podniky EFSI či zprostředkováním produktů skupiny EIB.

Hypoteticky by příležitost mohla být dána též **nebankovním finančním institucím**.²⁸

Dále lze zvážit využití finančních prostředků **firem z nefinanční oblasti**, jež disponují významnými finančními zdroji. Pro tyto firmy je zvláště atraktivní možnost propojení finančního

²⁶ Dtto

²⁷ Tato část vychází z materiálů Petra Zahradníka k InvestEU z let 2019 a 2020

²⁸ Dle neformálních informací zvažuje větší zapojení nebankovních institucí například slovenský SIH. Nebankovní finanční instituce se však mohou potýkat s nižší důvěryhodností plynoucí z minulých problémů spojených s krachem kampeliček nebo nekvalitně poskytovaného finančního poradenství. Dle jiných názorů mohou nebankovní instituce vystupovat v roli finančních inovátorů, neboť jsou zvyklé vytvářet produkty na míru potřeb jednotlivého produktu. Zapojení nebankovních institucí je tak diskutabilní.

nástroje s dotací. V rámci tohoto odstavce se jedná především o firmy z odvětví energetiky, ICT, developmentu či správy majetku.

V případě Programu InvestEU a jeho dopadu na finanční sektor může dále dojít k velmi **podstatnému rozšíření produktové báze** z důvodu realizace integrovaných projektů, mnohdy realizovaných napříč sektory i odvětvími.

2.9. Zapojení českých komerčních bank do Složky EU

Jak uvádíme výše, podporu MSP lze právem označit za nejsilnější stránku dosavadního využití EFSI v ČR. Komerční banky mohou na tento úspěch v rámci programu InvestEU plynule navázat.

NRB bude i nadále spolupracovat s komerčními bankami v rámci národního programu Záruka 2015-2023 (zaručeného z EFSI), případně jeho nástupce (výhledově podpořeného z Fondu InvestEU). Komerční banky se tím mohou v roli příjemce podílet na sdílení rizika mezi NRB a Skupinou EIB a **úvěrovat rizikovější skupiny klientů** v roli konečných příjemců.

Kromě spolupráce s NRB se pro komerční banky nabízí **stavět na schématech, která rozběhly přímo ve spolupráci se Skupinou EIB v rámci EFSI**. Řada českých bank těží z této levné likvidity a vytvořila portfolia nových úvěrů pro české podnikatele, u kterých sdílí riziko s EIF. Největší portfolia spravuje Komerční banka, Česká spořitelna nebo ČSOB.²⁹ V rámci EFSI jsou z FN zaručených EFSI v ČR nejčastěji podporováni začínající a inovativní podnikatelé, případně sociální podniky.³⁰

Do budoucna se nabízí pokračování zmíněných schémat, případně **spolupráce na nových produktech, které Skupina EIB připravuje v programu InvestEU**. Nejasné nicméně zůstává, jak budou nové produkty Skupiny EIB zpoplatněny a jestli budou stále pro český bankovní sektor představovat zdroj levné likvidity. ČBA obecně čeká „zdražování, digitalizaci a zezelenání“ nových produktů. Některé banky se budou snažit v mezidobí pokračovat v produktech běžících pod EFSI, případně i s navyšováním jejich alokace.

2.10. Podpora ze Složky EU očima podnikatele (konečného příjemce)

Pro české podnikatele by mohl program InvestEU znamenat zásadní **zjednodušení a zpřehlednění všech produktů** nabízených z úrovně FN přímo řízených EK. Všechny programy poskytující zvýhodněné financování v rámci EFSI – např. COSME, InnovFin nebo EaSI – budou sloučeny pod vlajkou a jednotnými pravidly InvestEU. Z dosavadních

²⁹ Více informací lze nalézt např. zde https://www.eif.org/what_we_do/efsi/guarantee-deals.pdf

³⁰ Zaměření programů lze nalézt na https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/search/en/financial-intermediaries?shs_term_node_tid_depth=179

zkušeností nicméně žadatele a potenciální příjemce nezajímá ani tak zdroj financování³¹, jako spíše konkrétní pravidla s ním spojená a případná omezení. Pokud tedy budou komerční banky nabízet financování v programech zaručených z Fondu InvestEU obdobně jako své vlastní produkty, jako se tomu dělo u programů zaručených z EFSI, podnikatelé ani nezaznamenají, že financování je zaručeno z EU a tím pádem si ani nemusí všimnout zjednodušení a zpřehlednění produktů nabízených z úrovně EK.

Jak bude možné **financování z InvestEU prakticky kombinovat s jinými prostředky fondů EU?**

- InvestEU a FN ve sdíleném řízení (v OP/programech)

Pokud bude chtít podnikatel např. úvěrovat projekt z FN ve sdíleném řízení a zároveň úvěrem z programu zaručeného z Fondu InvestEU, musí **oba zdroje cílit na různé způsobilé výdaje projektu**. Jinými slovy kombinace podpory z FN ve sdíleném řízení a z jiného FN zaručeného z InvestEU je možná na úrovni projektu pouze doporučně. Část projektu podpořená úvěrem z FN ve sdíleném řízení se bude řídit pravidly tohoto FN (daného OP/programu), část projektu podpořená z jiného FN zaručeného z Fondu InvestEU pak pravidly programu InvestEU.

Omezení kombinace financování z programů zaručených z Fondu InvestEU a podpory z OP/programů

Stejný úvěr nemůže být kryt zárukou z FN ve sdíleném řízení (v současnosti např. FN Expanze v rámci OP PIK) a zárukou programu zaručeného z Fondu InvestEU (v současnosti např. program NRB Záruka 2015-2023 zaručený z EFSI).

Úvěr z FN zaručeného z Fondu InvestEU nemůže být splacen dotací z OP/programu. Není možné předfinancovat dotace OP financováním z jakéhokoli FN zaručeného z Fondu InvestEU.

Úvěr z FN zaručeného z Fondu InvestEU nemůže sloužit jako národní spolufinancování projektu podpořeného dotací z OP (což platí v současnosti pro úvěry z FN zaručeného z EFSI.)

Nebude možné z FN ve sdíleném řízení vyplácet příspěvek na úhradu úroků (subvence úrokových sazeb) úvěru z FN zaručeného z InvestEU. Takto subvencovat již jednou zvýhodněný úvěr díky Fondu InvestEU představuje pro EK nepřípustné dvojí financování.

Další potenciální kombinace bude vhodné posuzovat případ od případu a **konzultovat se zástupci EK**. Možnosti kombinace podpory ze Složky EU a Složky ČS uvádíme v závěru materiálu.

³¹ Komerční banky produkty EFSI nabízejí obdobně jako své jiné produkty. Uvádějí pouze nezbytný odkaz na původ financování – např. zvýhodněný úvěr se zárukou EIF.

3. Vhodné oblasti pro podporu z Fondu InvestEU v ČR

Kapitola popisuje, jak lze přistoupit k definici vhodných oblastí pro podporu z FN zaručených z Fondu InvestEU v ČR, pokud bychom chtěli převést prostředky do Složky ČR.

- Můžeme hledat **oblasti a aktivity, které nejsou způsobilé v OP/programmech** (jejich podporu neumožňuje evropská legislativa), ale lze je podpořit z FN zaručených z Fondu InvestEU.
- Dále je možné z FN zaručených z InvestEU podpořit určité **oblasti a aktivity, které si ŘO nevybraly z různých důvodů pro podporu v OP/programmech**. Zde je ale nutné vést diskuzi s ŘO a pamatovat na logiku nastavení DoP/programů, které vychází z prioritizace věcných oblastí.
- Můžeme využít multiplikačního efektu Fondu InvestEU a hledat **oblasti a aktivity v OP/programmech, pro které je určena extrémně nízká alokace** (v absolutní hodnotě) a díky Fondu InvestEU v dané oblasti **navýšit dostupné financování**. Např. může jít o železniční síť mimo TEN-T nebo infrastrukturu pro vysokorychlostní internet.
- V OP/programmech jsou **oblasti a aktivity s relativně velkou alokací** (v absolutní hodnotě), která přesto **není dostačující** (reálné potřeby ČR tuto alokaci významně převyšují, případně potřeba vychází z mezinárodních závazků ČR). Např. potřeba investice do energetické účinnosti, životního prostředí nebo dopravní sítě TEN-T.

Je třeba mít na paměti, že **projekty podpořené z FN zaručených z Fondu InvestEU by měly být životaschopné**, tj. podporovat činnosti a aktivity, které mají potenciál generovat příjem, případně úspory.³²

Při stanovování priorit ČR pro podporu z FN zaručených z Fondu InvestEU je nutné **vzít v potaz i další potenciální zdroje financování** daných oblastí a aktivit (Modernizační fond, RRF, a Fond pro spravedlivou transformaci, FST). Dále je třeba **zvážit** (určit) **smysluplnou kritickou míru podpory** (minimální množství finančních prostředků) **pro jednotlivé věcné oblasti financované z FN zaručených z Fondu InvestEU**. Tato kritická míra bude pro různé věcné oblasti různá.

ČR může do Složky ČR Fondu InvestEU celkově v průběhu programového období 2021–2027 převést až 5 % alokace vybraných fondů (viz kapitola 4). Pro nejpravděpodobnější převod z EFRR by 5 % představovalo částku přibližně 526 mil. EUR.

3.1. Evropská přidaná hodnota a způsobilé věcné oblasti programu InvestEU

EK obecně klade důraz na to, aby financování a investiční operace podporované z FN zaručených z InvestEU přinášelo **evropskou přidanou hodnotu**. Ta se může lišit v jednotlivých tematických oknech a finančních produktech Fondu InvestEU. Lze jí dosáhnout

³² Případně lze na úrovni projektu dosáhnout životaschopnosti kombinací s dotační podporou z jiného nástroje EU.

i diverzifikací rizik na úrovni finančního produktu a podporovaných sektorů a oblastí. Blíže způsobilé oblasti s evropskou přidanou hodnotou upravuje **příloha II nařízení InvestEU a Investiční pokyny**.

3.2. Věcné oblasti podporovatelné z Fondu InvestEU

Ve srovnání s podporou z programů/OP přináší obecně program InvestEU v některých oblastech výhody. Pro identifikaci těchto oblastí je podstatné, že podpora z FN zaručených z Fondu InvestEU může **směřovat do všech kategorií regionů**, je možné **podporovat velké podniky** (kromě tematického okna pro MSP) a **není vyžadováno národní spolufinancování**.

Finanční podpora subjektům s nejvýše 3 000 zaměstnanci otevírá ve Fondu InvestEU možnost poskytovat provozní kapitál a investice rizikového kapitálu i pro velké podniky, což EFRR neumožňuje. Upozorňujeme nicméně, že podpora tzv. mid-caps (tedy podniků s 500 až 3000 zaměstnanci) se nevztahuje na Okno pro MSP, nýbrž na všechna ostatní tematická okna. V Okně pro MSP mohou být podporovány tzv. small mid-caps (podniky, které nespádají pod MSP a zaměstnávají do 499 zaměstnanců).

Věcné oblasti, které lze podporovat z Fondu InvestEU se z velké části překrývají s věcnými oblastmi, které lze podporovat z programů/OP ve sdíleném řízení. Dále v kapitole uvádíme příklady věcných oblastí a aktivit, které lze podporovat z FN zaručeného z Fondu InvestEU ale ne z programů/OP ve sdíleném řízení. Na jejím základě lze uvažovat o převedení prostředků sdíleného řízení do Složky ČS Fondu InvestEU, aby ČR mohla **podporovat oblasti a aktivity, jejichž financování z programů/OP není možné nebo je výrazně omezené**. Jde např. o kulturní a tvůrčí odvětví, turistiku, vybrané aktivity v rámci sociální oblasti nebo obranného průmyslu.

Okno pro udržitelnou infrastrukturu

Rozvoj udržitelné **dopravní infrastruktury** je předmětem podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj EFRR (cíl politiky 3, CP3), Fondu soudržnosti (FS) (CP3), Nástroje pro propojení Evropy (CEF) i Fondu InvestEU. Pro podporu z EFRR však platí velmi omezující pravidla tematické koncentrace, která prakticky umožňují alokovat na tyto operace finanční prostředky v nedostatečném objemu. Rovněž vybrané věcné oblasti nelze financovat prostřednictvím FS. Pro dosažení cílů rozvoje dopravní infrastruktury je potřeba využít všechny dostupné zdroje.

Fond Invest EU je vedle CEF vhodným zdrojem, který by umožnil zvýšit celkový objem disponibilních prostředků v dopravě. Např. by mohl sdílením rizika navýšit dostupné zdroje financování pro výstavbu vybraných velkých dopravních projektů, např. spojení na letiště, metro D, vysokorychlostní železnice, dálnice D35 apod, zvláště v případě jejich realizace

formou PPP.

V případě rozvoje sítě nabíjecích stanic, a jiné infrastruktury pro čistou mobilitu, jsou FN zaručené z fondu InvestEU možností, jak navýšit dostupné financování pro soukromé provozovatele této infrastruktury a tím zrychlit rozvoj této infrastruktury.

Dalšími potenciálně vhodnými věcnými oblastmi pro využití Fondu InvestEU jsou **energetika, životní prostředí a ochrana klimatu**, kde pro naplnění ambiciozních cílů je potřeba složit veškeré prostředky.

Okno pro výzkum, inovace a digitalizaci

Rozvoj infrastruktury pro **digitální konektivitu** je předmětem podpory z EFRR (CP3), CEF i Fondu InvestEU. Pro podporu z EFRR a FS však platí velmi omezující pravidla tematické koncentrace, která prakticky umožňují alokovat na tyto operace finanční prostředky v nedostatečném objemu. Pro dosažení cílů konektivity bude potřeba využít všechny dostupné zdroje. Fond Invest EU je vedle CEF vhodným doplňkovým zdrojem, který umožní zvýšit celkový objem prostředků. Dotace pomáhají překlenout investiční mezeru v odlehlých, především venkovských lokalitách, kde dochází zcela k selhání trhu. FN nejsou pro tato místa dostatečná. Avšak existují jiné lokality (např. na okrajích měst), kde dochází jen k mírnému selhání trhu (např. služba nabízena je, ale za vysokou cenu), nebo dochází k rozvoji služeb příliš pomalu. Pro překonání těchto situací s mírným selháním trhu představuje vhodně koncipovaný FN velmi zajímavý způsob financování.

Rovněž jde o výstavbu **infrastruktury pro 5G mobilní sítě**. Pokud by bylo koncipováno pokrytí 5G čistě na komerční bázi, pro koncového zákazníka by pak byly velmi drahé služby. Fond InvestEU přináší možnost navýšit dostupné zdroje financování pro pokrytí menších obcí, dopravních cest apod. 5G mobilním internetem.

Vhodnou oblastí by dále mohly být projekty inovativní, např. dle nařízení „rozsáhlé demonstrace inovativních **nízkoemisních technologií** a jejich zavádění“, inovativní/demonstrativní projekty s vazbou na **oběhové hospodářství, využití vody** a další, jež nemohou s ohledem na specifičnost, nákladnost apod. projít sítím dle kritérií pro výběr „standardních“ projektů u běžných výzev.

Okno pro MSP

Podpora cestovního ruchu byla v programovém období 2014-2020 vyloučena z podpory EFRR. Fond InvestEU ji uvádí mezi podporovanými oblastmi s důrazem na obnovu po pandemii COVID-19.

Okno pro sociální investice a dovednosti

Jako příklad širší způsobilosti Fondu InvestEU proti OP/programům uvádí EK **financování dostupného sociálního bydlení**. Financování dostupného bydlení není na základě stávající interpretace EK³³ v OP možné.

Dostupné sociální bydlení EK pro potřeby programu InvestEU definuje jako podporu znevýhodněných osob nebo sociálně znevýhodněných skupin³⁴, jejichž solventnost jim znemožňuje získat bydlení za tržních podmínek. Sociální diverzifikace a soudržnost jsou také akceptované cíle veřejných politik pro investice do sociálního bydlení.

Z programu InvestEU je možné financovat investice pro rozvoj **sociálního podnikání** a sociálních podniků, je však třeba zajistit, aby při schvalování podpory byla posouzena kvalita podnikatelského záměru a zvážena rizika. Toho lze dobře dosáhnout formou (částečné) záruky za komerční úvěr - tak banka prověří bonitu, podnikatelský záměr atd. a odfiltruje evidentně nerentabilní projekty. Podpora z FN zaručených z Fondu InvestEU však životaschopným sociálním podnikům umožní jejich existenci za účelem plnění daného poslání, přestože negenerují dostatečný čistý příjem (zisk), který by byl potřebný pro úvěr za čistě komerčních podmínek.

Podobné otázky by bylo třeba odpovědět při zvažování podpory kulturních činností se sociálním cílem.

Investice do sociální infrastruktury (např. domovy pro seniory, instituce sociální péče) jsou podle NRB pro InvestEU vhodnou oblastí. Kombinace soukromého provozovatele s veřejnou dotací na lůžko je možnou cestou, jak posílit efektivitu poskytování sociálních služeb při nižších nárocích na veřejné zdroje. Po odeznění následků COVID-19 (růst cen stavebních nákladů) se potenciál investic do sociální infrastruktury patrně opět zvýší, protože potřeba sociální infrastruktury bude narůstat a veřejná výstavba zřejmě nebude stačit na pokrytí poptávky.

Naopak řada oblastí, které uvádí zmíněná příloha II nařízení InvestEU, není pro návratnou formu podpory zaručenou z Fondu InvestEU v podmínkách ČR vhodná. Zejména je to podpora **infrastruktury všeobecného vzdělávání**, včetně předškolního vzdělání a péče, **začleňování zranitelných osob**, včetně příslušníků třetích zemí, zdravotní péče a inovativní řešení v oblasti zdraví, začlenění a přístupnost pro osoby se zdravotním postižením. Pouze v omezené míře a jen pro komerční účely je využitelná podpora pro oblasti nabídky dovedností, vzdělávání, školení a souvisejících služeb.

³³ Informace od MMR-OŘOP k podpoře dostupného bydlení v IROP z roku 2020

³⁴ EK konkrétní definici podporovaných subjektů v Investičních pokynech ponechává volnou: „podle definice na národní/lokální/regionální úrovni a/nebo dle ekonomického a sociálního kontextu.“ Podle neformálních informací EK by mohly být podporovány osoby, které nedosáhnou na hypotéku na trhu.

4. Zapojení České republiky do Složky členského státu Fondu InvestEU

Program InvestEU umožňuje ČR dobrovolně převést část prostředků politiky soudržnosti ze sdíleného řízení do tzv. Složky členského státu. Tyto prostředky poslouží k tvorbě rezerv rozpočtové záruky EU, které budou využity na částečné krytí rizik při realizaci jednotlivých projektů. Na rozdíl od Složky EU **budou převedené prostředky vázány výhradně pro projekty realizované v ČR.**

MMR-NOK níže připravil **návrh procesního postupu zapojení ČR do Složky ČR Fondu InvestEU.** Návrh procesního postupu zmiňuje otevřené procesní otázky, které je třeba na národní úrovni dořešit. Nepopisuje již pokrok v jejich řešení.

4.1. Nalezení vhodné oblasti pro podporu z Fondu InvestEU a návrh prováděcího partnera
V prvním kroku musí ČR stanovit vhodnou oblast a aktivity, které chce podpořit z InvestEU. Jinými slovy **nalézt vhodný národní program (FN), který lze zaručit z Fondu InvestEU.**

Nařízení InvestEU dává ČR **široké možnosti, jaký národní program zvolit.** Záruku EU může ČR použít na následující typy financování poskytované prováděcími partnery:

- **Úvěry, záruky, protizáruky, nástroje kapitálového trhu, jakékoliv další formy financování nebo úvěrového posílení včetně podřízeného dluhu nebo kapitálových či kvazikapitálových podílů,** poskytované přímo nebo nepřímo prostřednictvím finančních zprostředkovatelů, fondů, investičních platform nebo dalších mechanismů směřujících financování ke konečným příjemcům.
- **Financování nebo záruky poskytované prováděcím partnerem jiné finanční instituci,** která tím získá možnost realizovat finanční aktivity uvedené výše.

Dále je třeba mít na paměti, že **projekty podpořené z FN zaručených z Fondu InvestEU by měly být životaschopné,** tj. podporovat činnosti a aktivity, které mají potenciál generovat příjem, případně úspory.

Klíčovou otázkou je zajištění národního programu podpory včetně národního financování („own resources“.³⁵) Podle konzultací s EK lze za národní program a financování považovat **prostředky navrácené do FN ve sdíleném řízení** (tj. finančních nástrojů první generace)³⁶, což umožňuje komplementární využití FN obou generací.

PP ve Složce ČS, kterého vybere EK na návrh ČS, musí projít tzv. pilířovým hodnocením. V České republice tak připadá do úvahy buď některá z mezinárodních finančních institucí (například EIF, případně EBRD, pokud bude v rámci Fondu InvestEU poskytovat své

³⁵ Program InvestEU jako FN 2.0 neposkytuje kapitál, likviditu musí zajistit ČR. Viz kapitola 1.

³⁶ Pro jednoduchost si lze pod navrácenými prostředky představit splátky úvěrů poskytovaných z FN (viz také příloha 1). Takto navrácené prostředky do FN OP v programovém období 2014-2020 je nutné do konce roku 2031 využívat návratnou formou na obdobné účely na obdobném území jako byly zaměřeny dané FN. Největším objemem navrácených zdrojů v ČR disponuje MPO díky FN v OP PIK sloužícím podpoře MSP. Nabízí se využít navrácené zdroje na podporu MSP pomocí Fondu InvestEU.

finanční produkty i v ČR), nebo na národní úrovni NRB. Nejpravděpodobnější variantou je využití NRB. Nositelem národního programu pak bude vždy NRB, která jej může realizovat buď sama, nebo s využitím finančních zprostředkovatelů (FZ), které musí vybrat transparentním, otevřeným a nediskriminačním způsobem odpovídajícím postupům EK.³⁷

FZ poté může realizovat jen takový vlastní produkt, který bude splňovat parametry stanovené ve výzvě vyhlášené NRB (parametry přitom mohou být různě široké).³⁸ Nebude možné zvolit postup, kdy by si NRB předem zvolila finanční produkt jiné finanční instituce, který by následně zaručila s využitím Fondu InvestEU. Pokud tedy národní program podpory nebude spravovat přímo vybraný PP (NRB), nebude možné zahájit úvahy o zapojení do Složky ČS přímo volbou národního programu podpory spravovaného jinou finanční institucí.

Při úvahách o zapojení ČR do Složky ČS Fondu InvestEU je zásadní **volba národního programu podpory** a nastavení finančního produktu **v úzké spolupráci NRB** jako PP Fondu InvestEU v ČR **s případnými finančními zprostředkovateli**. Pokud sama NRB jako PP nebude podporovat konečné příjemce (tj. pokud nebude přímo spravovat národní program), bude muset finanční zprostředkovatele vybírat otevřenou výzvou (nebo pomocí veřejné zakázky), jejíž podmínky budou muset finanční zprostředkovatelé splnit.

4.2. Rozhodnutí ČR převést část alokace do Složky ČS

ČR se může rozhodnout převést až 2 % počáteční alokace vybraných fondů ve sdíleném řízení³⁹ do Složky ČS **při předložení DoP** Evropské komisi před spuštěním programů, **případně** se souhlasem příslušného řídicího orgánu další až 3 % počáteční alokace těchto fondů **revizí programu** v průběhu programového období, nejdříve k 1. 1. 2023.

Z dosavadních neformálních konzultací s EK vyplynulo, že **v případě převodu části alokace některého z fondů ve sdíleném řízení do Složky ČS při předložení DoP** bude následně možné ze Složky ČS Fondu InvestEU zaručit FN zaměřený na **jakoukoliv oblast podporovanou daným „příspěvajícím fondem“**.⁴⁰ Podle upřesnění EK např. prostředky převedené z EFRR musí přispět k cílům politik definovaných v DoP a být v souladu s pravidly způsobilosti dle nařízení InvestEU a Investičních pokynů.

³⁷ Například call for expression of interest apod., nemusí jít o klasickou veřejnou zakázku. Viz čl. 208(4) nařízení č. 2018/1046 (tzv. Finanční nařízení ve znění nařízení Omnibus.)

³⁸ Analogicky současnému EFSI, kdy prováděcím partnerem programu je EIF (COSME Loan Guarantee Facility) a pro něj ČMZRB jako finanční zprostředkovatel realizuje svůj vlastní program Záruka 2015-2023.

³⁹ Tzv. obecné nařízení pro fondy ve sdíleném řízení 2021-2027 to umožňuje pro Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond+ (ESF+), Fond soudržnosti (FS) a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF). Případně lze přispět z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) upraveného v nařízení o strategických plánech SZP 2021–2027.

⁴⁰ Převedení do Složky ČS programu InvestEU probíhá na úrovni fondu, ne programu. Tj. na úrovni EFRR, ESF+, FS nebo ENRAF. Obecná způsobilost podpory z těchto fondů je pak určující pro zaměření podpory ze Složky ČS. Pokud např. ČR převede prostředky ESF+ (zaměřené zjednodušeně řečeno na měkké investice), nebude možné ze Složky ČS financovat výstavbu dopravní infrastruktury.

U **převodu při předložení DoP**, tj. před zahájením implementace programů, tyto **prostředky opustí sdílené řízení** a nebudou se na ně vztahovat požadavky jako je tematická koncentrace apod. Převedené prostředky nebudou vůbec naprogramovány pro programy ve sdíleném řízení a bude o ně **snížena národní obálka**, která bude naprogramována v jednotlivých programech.

Pokud by se ČR rozhodla přispět do Fondu InvestEU v **průběhu programového období** po 1. 1. 2023, musí tak učinit **revizí vybraného programu**. Revize programů se řídí obecným nařízením pro fondy ve sdíleném řízení programového období 2021-2027.⁴¹ Dle jeho konečného znění budou ČS předkládat žádosti o revize programů spolu s upravenými texty programů, ke kterým EK do dvou měsíců zašle případné připomínky. Schválit revizi programu by EK měla **do čtyř měsíců od jejího předložení**.

Převod prostředků do Složky ČS Fondu InvestEU revizí programu znamená, že jsou **převáděny prostředky sdíleného řízení, které již byly naprogramovány v rámci určitého programu**. To bude mít dopad mimo jiné na to, jaké věcné oblasti a aktivity bude možné podpořit z FN zaručeného z Fondu InvestEU pomocí převedených prostředků. Podle EK bude nutné respektovat cíle daného programu, přičemž jeho **revize bude podléhat schválení EK**. Bude proto nutné revizi konzultovat s příslušnou geografickou jednotkou DG REGIO.

Z dosavadních konzultací s EK vyplývá, že **větší volnost pro věcné zaměření podpory z Fondu InvestEU nabízí převod prostředků již při předložení DoP**. V případě pozdějších převodů bude zásadní **konzultace revize programu s EK**.

4.3. Příprava Dohody o partnerství a jednání s EK k Dohodě o příspěvku

MMR-NOK koordinuje přípravu a vyjednávání DoP s EK. Po schválení DoP ze strany EK bude dále třeba s EK vyjednat a uzavřít Dohodu o příspěvku (DoPř). Vyjednávání DoPř se účastní daný ŘO, MFČR a MMR-NOK.⁴² Na straně EK patrně zástupci DG ECFIN a DG REGIO.

4.4. Uzavření Dohody o příspěvku mezi EK a ČR

V DoPř bude upravena **míra tvorby rezerv**, kterou stanoví EK na základě povahy prováděných operací a výsledných předpokládaných ztrát. U míry tvorby rezerv se předpokládá nastavení okolo 40 %, nicméně lze ji nastavit dle dohody EK s ČR. Bude stanoven **roční finanční plán tvorby rezerv**.

⁴¹ Nařízení č. 1060/2021 z 24. června 2021 dostupné na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.231.01.0159.01.ENG

⁴² Zástupci odboru řízení a koordinace fondů EU a odboru mezinárodních vztahů

ČR pak převezme ztrátu nad rámec očekávaných (předpokládaných) ztrát prostřednictvím vydání záruky „back-to-back“ ve prospěch EU, tzv. **podmíněný závazek**⁴³ (předpokládáno 60 %, které bude případně nutné hradit z národních zdrojů). ČR si s EK může dohodnout míru tvorby rezerv tak, aby se teoreticky nevystavovala vyššímu riziku plnění podmíněného závazku z národních zdrojů. Pokud by si např. míru tvorby rezerv nastavila na 90 %, částka teoretického plnění z podmíněného závazku bude jen zlomkem částky převedených prostředků do Fondu InvestEU (přibližně 11 % převedené částky). Vyšší míra tvorby rezerv nicméně znamená nižší multiplikační efekt rozpočtové záruky a tím nižší objem zmobilizovaných prostředků.

DoPř bude také obsahovat **dohody o záruce**, jež má příslušný členský stát provádět. Dohoda především popíše **investiční strategii ČR** zahrnující finanční produkty, konečné příjemce, pákový efekt a zeměpisné pokrytí. Také zahrnuje **roční reporting EK** pro ČR včetně relevantních indikátorů navázaných na cíle DoP/programu přispívajícího ŘO. V dohodě bude určen národní program, který bude Záruku EU využívat, a bude určen prováděcí partner (NRB.)

Právní forma Dohody o příspěvku

Procesně je nutno stanovit, jakou podobu bude mít DoPř mezi EK a ČR z **pohledu českého právního řádu**. Pravděpodobně půjde o mezinárodní smlouvu vládní.

Sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv je upraveno směrnicí, která byla přijata usnesením vlády č. 131 dne 11. 2. 2004.⁴⁴ Dle této směrnice se rozlišují mezinárodní smlouvy prezidentské, vládní a resortní.

V případě DoPř se jedná o smlouvu, která upravuje otázky přesahující rámec působnosti jednoho ministerstva, současně se nejedná o smlouvu podle ustanovení čl. 10a nebo čl. 49 Ústavy, takže se **pravděpodobně bude jednat o mezinárodní smlouvu vládní**. To znamená, že by smlouva nemusela být ratifikována parlamentem a podepsána prezidentem, ale stačilo by její schválení formou usnesení vlády.

Bude třeba určit gestora, kterým by mělo být ministerstvo, do jehož působnosti zcela nebo převážně náleží otázky, jež mají být navrhovanou smlouvou upraveny. Pokud je obtížné takového gestora najít, může jej v konkrétním případě určit vláda. Gestor zabezpečuje přípravu a projednávání návrhu na sjednání smlouvy, pravděpodobně bude též pověřen k uzavření smlouvy za ČR.

⁴³ V originále contingent liability

⁴⁴ Dostupné na:

https://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/66A3199D7D65F6EFC12571B6006F8DF

4

V úvahu přichází buď MFČR jako správce státního rozpočtu, nebo MPO jako resort, z jehož kapitoly budou převáděny prostředky. Případně MMR-NOK jako koordinátor DoP a programů sdíleného řízení.

Při přípravě, projednávání a provádění jakékoli mezinárodní smlouvy hraje důležitou roli Ministerstvo zahraničních věcí. MZV vede přehled jak těch mezinárodních smluv, které se ministerstva chystají uzavřít, tak těch, které již byly uzavřeny. Plánované uzavření Dohody o příspěvku je tedy nutné MZV oznámit.

Prakticky lze **doporučit založit pracovní skupinu** na úrovni ředitelů odborů z dotčených útvarů příslušných ministerstev, která v souladu s nařízením o InvestEU navrhne základní teze mezinárodní smlouvy. Následně lze doporučit přizvat do této pracovní skupiny ředitele odboru mezinárodního práva MZV a ředitele odboru komunitárního práva. MZV po prostudování podkladů potvrdí, o jaký typ mezinárodní smlouvy se jedná a pomůže s provedením dalších kroků v souladu se směrnicí.

Procesní kroky při sjednávání mezinárodních smluv popisujeme v příloze č. 4.

Podmíněný závazek ČR

Dále je nutno vyjasnit, **jakým způsobem převezme ČR podmíněný závazek**, který je fakticky sdílením rizika ze záruky (second-loss-piece tranše záruky), spíše než protizárukou ČR. S největší pravděpodobností se bude jednat o zdroje ze státního rozpočtu. V úvahu přichází kapitola rozpočtu ŘO přispívajícího do Invest EU, případně kapitola MFČR.

Dle konzultací s EK **není možné postoupit podmíněný závazek na třetí stranu** (např. na NRB jako PP), protože určitá instituce ČS (zpravidla Ministerstvo financí) podepíše Dohodu o příspěvku a podmíněný závazek tím převezme. EK zároveň nechává na ČS, aby si rozhodl, z jakého zdroje vyhradí prostředky na krytí plnění z podmíněného závazku: prostředky centrálně spravované nebo regionální, veřejné nebo soukromé.

Půjde o **státní záruku poskytnutou zvláštním zákonem?**

Státní záruky jsou upraveny v ustanovení § 73 rozpočtových pravidel:

„Poskytování státních záruk

Česká republika poskytuje státní záruky, jen stanoví-li tak zvláštní zákon. Za poskytnutí státní záruky zaplatí dlužník do státního rozpočtu 0,5 % ze zaručené částky, a to do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti zákona, kterým byla státní záruka poskytnuta.“

Existuje řada velmi stručných zákonů o státní záruce, vesměs se týkají České národní banky (ČNB) a Českých drah (ČD). Zákon o státní záruce obsahuje např. záruku státu za půjčku,

kteřou ČNB poskytla Mezinárodnímu měnovému fondu (MMF). Tj. pokud MMF nebude splácet, zaplatí jeho závazky ČR a ČNB tak dostane své peníze zpět. Je pochopitelné, že stát má zájem na tom, aby měl zdravou a důvěryhodnou centrální banku. V jiném případě poskytuje stát záruku za úvěr, který si berou ČD od Evropské drážní organizace na nákup vagonů. ČD za záruku každoročně platí státu poplatek.

V případě podmíněného závazku by šlo o závazek státu, že zaplatí do rozpočtu EU peníze, pokud prostředky převedené na tvorbu rezerv do Složky ČR ze strany ČS/ŘO nebudou stačit ke krytí reálně vzniklých ztrát a EK bude po ČR požadovat plnění z podmíněného závazku ČR.

Dle názoru MMR-NOK se v případě Dohody o příspěvku ustanovení § 73 rozpočtových pravidel neuplatní, protože nejde o záruku za úvěr mezi dvěma dalšími subjekty odlišnými od ČR, ale jde o smluvní vztah mezi ČR jako poskytovatelem prostředků (jak ve formě prvotního příspěvku, tak případně ve formě podmíněného závazku) a EK jako správcem Fondu InvestEU a příjemcem prostředků (jak ve formě prvotního příspěvku, tak případně ve formě podmíněného závazku).

Podle MFČR se státní záruka dle § 73 rozpočtových pravidel vystavena zvláštním zákonem v tomto případě **nejeví jako vhodná**, protože závazek vůči Fondu InvestEU by měl být stanoven už v samotné vládní mezinárodní smlouvě; zároveň není smysluplné, aby Česká republika vystavovala záruku na svůj vlastní závazek.

Pokud by bylo nutné jít cestou zákona o státní záruce, bylo by též otázkou, kdo by měl případně platit poplatek za státní záruku. Pravděpodobně ŘO.⁴⁵

Podle **informací EK nebude podmíněný závazek ČR součástí vládního dluhu** do okamžiku, kdy EK požádá o plnění z tohoto podmíněného závazku. Podle vyjádření MFČR „mají podmíněné závazky v metodice ESA⁴⁶ obecně vzato jednorázový dopad na dluh vládních institucí v okamžiku plnění záruky. Za aplikaci metodiky ESA je v ČR zodpovědný ČSÚ.“

EK uvádí **argumenty,⁴⁷ proč je relativně nepravděpodobné, že ztráty přesáhnou 40 % rezerv krytých Zárukou EU** (a proč EK neuplatní po ČR podmíněný závazek, tj. nebude žádat žádné plnění ze strany ČR):

- Finanční nařízení předepisuje pro rozpočtové záruky, aby přiměřenost míry tvorby rezerv byla každý rok ověřována a potvrzena nebo revidována nejméně každé tři roky. To by

⁴⁵ Poplatek lze zvláštním zákonem též odpustit, viz např. ustanovení § 1 odst. 3 zák. č. 179/2018 Sb.

⁴⁶ Metodika Eurostat pro vykazování vládního deficitu a dluhu

⁴⁷ Working document of the Commission Services 12: InvestEU's potential impact on government deficit and debt in the context of the Member State Compartment str. 3

mělo zajistit, že rezervy vytvořené převodem prostředků ze sdíleného řízení zůstanou dostatečné k pokrytí případných ztrát portfolia vytvořeného v rámci Složky ČR.

- Míra tvorby rezerv v každé DoPř je tudíž kalibrována tak, aby se minimalizovala pravděpodobnost uplatnění podmíněného závazku ČS.
- Příklad EFSI poskytuje určité vodítko k pravděpodobnosti, že bude požadováno plnění části rozpočtové záruky, která není kryta rezervami. Pro EFSI je 35% míra tvorby rezerv založena na 95% úrovni spolehlivosti, tj. 5 případů vývoje portfolia ze 100 možných by si vyžádalo vyšší míru tvorby rezerv než 35 %. Podobné kalkulace budou probíhat pro Fond InvestEU minimálně každý rok.

Výhodou Složky ČS Fondu InvestEU je, že případné prostředky převedené ze sdíleného řízení do Složky ČS **nevyžadují národní spolufinancování ze státního rozpočtu**. Tím se liší od finančních nástrojů první generace v OP/ programech sdíleného řízení. Tyto OP/programy vyžadují spolufinancování ČS.

4.5. Vytvoření podfondu ČR v rámci Složky členského státu a uskutečnění převodu příspěvku.

Zdroje převedené do Fondu InvestEU poslouží k tvorbě rezerv pro Záruku EU.

4.6. EK vybere prováděcího partnera a uzavře s ním Dohodu o záruce.

ČR navrhne NRB a předpokládá se, že EK ji jako PP schválí. EK obecně o PP rozhodne na základě výsledků pilířového hodnocení a „cílů portfolia navržených finančních produktů.“

EK na základě DoPř nastaví a uzavře Dohodu o záruce s navrženým PP. Tohoto procesu se již neúčastní ŘO nebo jiní zástupci ČR než zástupci PP.

4.7. Financování projektů z FN zaručených ze Složky ČR programu InvestEU

NRB financuje z národních zdrojů projekty dle dohodnuté investiční strategie. Případně NRB vybírá finanční zprostředkovatele, kteří z vlastních zdrojů financují projekty dle dohodnuté investiční strategie (realizují vlastní produkt), za které se zaručí NRB ve svém národním záručním programu zaručeném z Fondu InvestEU (přičemž sama musí nést určitou část rizika).⁴⁸

Záruka EU je aktivována pouze v případě (tj. rezervy vytvořené z příspěvku programu jsou použity), že zainvestované projekty mají problémy s návratností.

⁴⁸ NRB tak jako prováděcí partner InvestEU může vůči českým finančním zprostředkovatelům vystupovat v obdobné pozici jako správce fondu fondů.

4.8. Monitorování implementace Složky ČR

Složku ČR implementuje EK (přímé řízení Fondu InvestEU ze strany EK), která část implementace svěřila PP, u kterého se ujistila, že pro to má dostatečné kapacity (tj. prošel pilířovým hodnocením.)

ČR se nicméně může účastnit **monitorování Dohody o záruce**. ČR se účastní Poradního výboru programu InvestEU, který dohlíží na fungování obou Složek Fondu InvestEU.

NRB reportuje provádění Složky ČR Fondu InvestEU EK a ČR (subjektu definovanému v DoPř/Dohodě o záruce). ČR se účastní monitoringu implementace (což dle EK znamená např. účast na výročních setkáních k monitorování Dohody o záruce nebo účast na Poradním výboru viz níže), ŘO přispívajícího programu tak může sledovat, jak Fond InvestEU přispívá k cílům politiky v DoP/programech politiky soudržnosti/strategických plánech SZP.

Zástupci za ČR jsou členy **Poradního výboru (Advisory board) programu InvestEU**, kterého se v plenárním formátu účastní zástupci EK, EIB, EIF, všech PP, všech ČS, expert nominovaný EHSV a expert nominovaný Výborem regionů. Poradní výbor plní **poradní roli vůči EK a Řídicímu výboru** InvestEU. Předsedá mu zástupce EK, místopředsdou je zástupce EIB. Poradní výbor se schází nejméně dvakrát do roka a radí ohledně:

- designu finančních produktů poskytovaných v rámci InvestEU,
- tržního vývoje, tržních selhání a neoptimálních investičních situací,
- a konečně interně konzultuje tržní vývoj a vyměňuje si příklady dobré praxe.

Zástupci ČS se mají scházet také v **separátním formátu Poradního výboru** minimálně dvakrát do roka. Předsedat jim bude zástupce EK. Poradní výbor a jeho separátní formát se zástupci ČS může vydávat doporučení ohledně implementace a fungování programu InvestEU, která vezme v potaz Řídicí výbor.

ČR jmenovala své zástupce do Poradního výboru InvestEU. Plenárního formátu se účastní nominant MPO, jeho zástupce za MMR-NOK, nominant NRB a jeho zástupce za NRB. V plenárním formátu se Poradní výbor poprvé sešel v dubnu 2021.

Druhé jednání Poradního výboru InvestEU v plenárním i separátním formátu proběhlo v lednu 2022. V separátním formátu se ho za ČR účastní pouze zástupci MPO a MMR-NOK.

4.9. Sledování aktuální výše rezerv v podfondu ČR

Každý rok je **porovnána aktuální výše rezerv** (po případném uvolnění rezerv na financování zainvestovaných projektů, které mají problémy s návratností) **s výší, která by měla odpovídat míře tvorby rezerv** (tj. sledujeme plnění ročního finančního plánu tvorby

rezerv z Dohody o příspěvku.)

Využití případných přebytků doporučuje EK **upravit v Dohodě o záruce procesně a z hlediska načasování**. V úvahu připadá jejich dvojití využití:

1. na podporu původních cílů formou FN - dle EK se z takto navrácených prostředků stávají národní prostředky ČR a budou využity už podle národních pravidel.⁴⁹ Jediný požadavek EK je jejich opětovné využití návratnou formou FN v oblasti, pro kterou byly původně určeny, tj. tematické zaměření podfondu ČR daného okna Fondu InvestEU.
2. Ponechání v podfondu ČR a využití na tvorbu rezerv do jejich vyčerpání v dalších letech.

Nařízení InvestEU v čl. 10 odstavci 5 dále obsahuje ustanovení, podle kterého bude **EK okamžitě informovat ČR o případném poklesu rezerv** (v důsledku plnění ze Záruky EU v rámci Složky ČR) **pod 20 % jejich počáteční výše** (výše příspěvku ČR).

Pokud by rezervy poklesly pod 10 % počáteční výše, **ČR na výzvu EK převede dodatečné rezervy** (do 5 % počáteční výše rezerv), které již budou financovány z podmíněného závazku ČR.

4.10. Případné plnění podmíněného závazku ze strany ČR

Pokud prostředky vyvedené ze sdíleného řízení na krytí rizik do Složky ČR nebudou stačit na krytí reálně vzniklých ztrát, EK bude po ČR žádat **plnění podmíněného závazku a ČR bude muset zaplatit EK**.

⁴⁹ Dle našeho názoru zde lze analogicky aplikovat pravidla FN ve sdíleném řízení. Nařízení InvestEU k této otázce bohužel nedává jednoznačnou odpověď. Vyjasnění nepřinesla ani osobní konzultace s EK.

5. Co zvážit před zapojením ČR do Složky členského státu Fondu InvestEU?

Kapitola popisuje potenciál multiplikačního efektu rozpočtové záruky EU a otázky, které by ČR měla zvážit před případným převedením prostředků do Fondu InvestEU. Popisuje varianty převodu prostředků ze Složky ČR zpět do programů, pokud by to bylo potřeba. Na závěr uvádí možnosti kombinace Složky EU Fondu Invest EU se Složkou ČR. O převedení prostředků by měla rozhodnout vláda, tomu musí předcházet zájem některého z resortních ministerstev. Svůj názor na vhodnost převedení prostředků by mělo vyjádřit i MF a MMR-NOK jako průřezové instituce. K převedení prostředků může dojít při předložení DoP na EK nebo v průběhu programového období.

5.1. Multiplikační efekt rozpočtové záruky EU v souvislostech

Pro rozhodnutí o převodu prostředků ze sdíleného řízení na krytí rizik do Složky ČR je **zásadní otázkou, jak budou převedené prostředky reálně využity**. Analogií se záručními FN ve sdíleném řízení se domníváme, že budou plně využity na krytí rizik ztrát vzniklých u zainvestovaných projektů, které budou mít problémy s návratností, **tj. převedené prostředky budou zcela vyčerpány**. Cílem Fondu InvestEU je podpořit rizikovější projekty, které by bez Záruky EU nebyly realizovány. Zároveň Fond InvestEU řádově zvýší dostupné financování pro české příjemce zmobilizováním dalších soukromých a veřejných zdrojů (analogií se záručními FN ve sdíleném řízení dochází k multiplikačnímu efektu záruky, kdy zdroje převedené na krytí rizik umožní vznik portfolia o řádově větším objemu, než kolik bylo převedeno na krytí rizik. Ilustrací je příklad FN Expanze záruky níže).

ČR musí zvážit klady a zápory převedení prostředků do Složky ČS Fondu Invest EU. Převedením prostředků by se zvýšilo dostupné financování pro vybraný národní program podpory zmobilizováním soukromého financování, současně by se ale tyto prostředky vyčerpaly na krytí ztrát z nejrizikovějších projektů daného programu. Pokud by k převodu prostředků do Složky ČR Fondu Invest EU nedošlo, tyto prostředky by mohly být využity i ve sdíleném řízení jinou formou FN, například na úvěrové nástroje, které by přinesly návratnost vložených prostředků a tedy možnost je znovu využít.

Konečný multiplikační efekt rozpočtové záruky EU bude **záviset na dohodnuté míře tvorby rezerv ve Složce ČR** Fondu InvestEU. ČR si nastavením konkrétní míry tvorby rezerv volí kompromis mezi částkou zmobilizovaných dalších soukromých a veřejných zdrojů a částkou podmíněného závazku, kterou by teoreticky musela EK zaplatit z národních zdrojů.

5.2. Otázky, které je třeba zodpovědět

V příloze č. 1 připojujeme ilustrativní schéma porovnávající varianty využití prostředků sdíleného řízení (poskytování dotací, FN první generace ve sdíleném řízení, převod do InvestEU jako FN 2.0) pro různé finanční produkty. Ve zkratce lze shrnout, že **rozhodně se vyplátí pro vhodné aktivity opustit převládající dotační financování**, nicméně volbu mezi FN ve sdíleném řízení a využitím Složky ČS Fondu InvestEU je třeba důkladně vyhodnotit.

Co je třeba vzít v potaz:

- Využití Složky ČS Fondu InvestEU představuje zcela nový model rozdělování podpory z fondů EU v ČR. Bude potřeba se na něj připravit (jinými slovy dořešit všechny procesní otázky na národní úrovni), což znamená skutečně vzniklé náklady i náklady obětované příležitosti.
- Využití Složky ČS Fondu InvestEU představuje zcela nový model i pro EK. Nařízení dává obecné mantinely, nicméně některé procesní otázky zůstávají na evropské úrovni nedořešené i po schválení nařízení.
- Využití Složky ČS zůstává na dobrovolné bázi. Na národní úrovni jsou za alokaci a řízení programů zodpovědná jednotlivá ministerstva plnící role ŘO. Nicméně z makroekonomického hlediska je třeba potenciální přínos vnímat z pohledu ČR jako celku.
- Zcela nový model v kombinaci s nedořešenými otázkami nevzbudil u českých ŘO výrazný zájem o využití Složky ČR. V DoP na programové období 2021–2027 bude do Složky ČR fondu InvestEU převádět prostředky Ministerstvo průmyslu a obchodu (přibližně 2 miliardy Kč.) Na úrovni EU se využití Složku ČS při předložení DoP Evropské komisi v současnosti chystá Bulharsko a Finsko.
- Složka ČS InvestEU potenciálně zvýší dostupné financování pro vybranou oblast zmobilizováním soukromých zdrojů. Je možné vzít v potaz, v jakých oblastech se ČR dodatečná likvidita vyplátí, případně které oblasti jsou v ČR dlouhodobě podfinancované.

V příloze 3 popisujeme formou SWOT analýzy obecný potenciál Složky ČS Fondu InvestEU pro ČR.

5.3. Možnost vyvedení prostředků ze Složky ČS

Pro úvahy o zapojení ČR do Složky ČS je důležitá znalost všech variant, které mohou s převedenými prostředky nastat. Jak si domýšlíme výše, pravděpodobně budou prostředky na krytí rizik zcela vyčerpány. Pokud by z jakéhokoli důvodu chtěla ČR převedené prostředky získat zpět do vlastní správy, nařízení InvestEU to upravuje. **Možnost zpětného převedení prostředků fondů politiky soudržnosti**⁵⁰ upravuje nařízení InvestEU pro následující situace:

1. DoPř není uzavřena do 4 měsíců od přijetí DoP.

Nařízení tuto situaci přímo neupravuje, pouze v čl. 10 konstatuje, že ČS a EK uzavřou DoPř nebo dodatek k ní do 4 měsíců od rozhodnutí EK o přijetí DoP/strategického plánu SZP nebo současně s rozhodnutím EK o revizi programu/strategického plánu SZP.

Zde by patrně rovnou došlo k re-programování prostředků do programu politiky soudržnosti. Nicméně tato varianta není pravděpodobná, respektive lze ji eliminovat. Pokud by se ČR rozhodla pro převod do Složky ČS Fondu InvestEU, je vhodné tak učinit co nejdříve a společně s DoP vyjednávat i DoPř.

2. do 9 měsíců od podpisu DoPř nedojde k uzavření Dohody o záruce nebo nedojde k plné alokaci prostředků stanovených DoPř prostřednictvím jedné nebo více Dohod o záruce.

Ve variantě neuzavření Dohody o záruce dojde po dohodě EK a ČR k ukončení DoPř, případně k jejímu prodloužení. V případě nealokace prostředků jednou nebo více Dohod o záruce, dojde k odpovídající úpravě výše prostředků. V obou případech s tím, že nevyužitá prostředky převedené na tvorbu rezerv budou vráceny zpět a ČR předloží žádost o revizi programu. Tyto prostředky tak budou použity v souladu s původním účelem (tedy například budou využity v programech politiky soudržnosti.) Dotčené programy tak mohou být revidovány, nejpozději v roce 2027, a zpět převedené prostředky tímto způsobem re-programovány.

3. Dohoda o záruce není řádně naplněna během 4 let od jejího podpisu.

V tomto případě dojde k úpravě Dohody o záruce, vrácení nevyužitých prostředků převedených na tvorbu rezerv a ty lze využít na jiný projekt/program v daném ČS. Případně lze na žádost ČR využít jako v druhé situaci a převést je revizí zpět do programu po úpravě Dohody o záruce.

⁵⁰ Tj. vyvedení prostředků z podfondu ČR Fondu InvestEU (přímo řízeného Evropskou komisí) zpět do politiky soudržnosti (zpět do sdíleného řízení, ve kterém má ČR vyšší míru diskrece, jak s prostředky nakládat).

Obecně je proto dobré převést prostředky do Složky ČS co nejdříve, aby v případě neuzavření nebo nenaplnění Dohody o záruce bylo dost času na revizi programu a po vrácení prostředků do sdíleného řízení bylo možné je ještě využít na jinou podporu a ke splnění pravidla n+x. Podle EK by se pravidlo n+x uplatnilo právě od okamžiku re-programování navrácených prostředků (tj. revize programu).

6. Skupina NRB a program InvestEU

Národní rozvojová banka, a.s., (NRB) od svého vzniku v roce 1992 do srpna 2021 působila jako Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB). Přejmenování ČMZRB na NRB k 1. 9. 2021 odráží posilování role **NRB jako speciální bankovní instituce vykonávající činnost ve veřejném zájmu**. Jejím cílem je **příspěť a podílet se na podpoře hospodářského a sociálního rozvoje ČR prostřednictvím poskytování zvýhodněných finančních produktů**, zejména v oblastech MSP, rozvoje infrastruktury a dalších sektorech ekonomiky.

S transformací ČMZRB na NRB souvisí také vznik dvou dceřiných společností, Národního rozvojového fondu SICAV a.s. (NRF) a Národní rozvojové investiční, a.s. (NRI). NRB, NRF a NRI dohromady tvoří Skupinu NRB.

6.1. Pilířové hodnocení a role prováděcího partnera

Z pohledu zapojení Skupiny NRB do programu InvestEU je zásadní splnit požadavky pilířového hodnocení EK a stát se tak potenciálním prováděcím partnerem (PP) pro EK. NRB pilířovým hodnocením prochází od prosince 2019 a předpokládá se jeho dokončení počátkem roku 2022. Nově založené dceřiné společnosti NRB, NRF a NRI, by dle EK musely mít vlastní pilířové hodnocení. Pilířové hodnocení EK audituje vždy dvanáct měsíců zpětně a samo o sobě je časově náročné, proto **v současné chvíli potenciálním PP za ČR zůstává pouze NRB**.

6.2. Další varianty zapojení NRI a NRF

Zapojení NRB do InvestEU je pradávné podobné v roli PP nebo finančního zprostředkovatele (viz výše a kapitoly 2.6, 2.7 a 4). **NRF nebo NRI se patrně nestanou PP, nicméně mohou se zapojit jako finanční zprostředkovatelé** pro Skupinu EIB nebo pro další PP (včetně NRB, až dokončí pilířové hodnocení).

NRI je akciovou společností v 100% vlastnictví NRB. Jejím hlavním cílem je podpora veřejných a soukromých investic prostřednictvím kapitálových a kvazikapitálových finančních nástrojů. Investorem do NRI jsou fakticky příslušná ministerstva státní správy, nicméně procesně vykonává NRI činnosti pro NRB. Při splnění všech podmínek in-house zadání je možné, aby NRB využila NRI jako finančního zprostředkovatele flexibilně bez vypisování veřejné zakázky.

Pro spolupráci s NRF nemůže NRB využít princip in-house (vzhledem k investování zdrojů skomerčních bank do NRF) a tudíž nemůže NRF využít jako finančního zprostředkovatele napřímo bez veřejné zakázky. V materiálu nicméně popisujeme teoretické varianty zapojení NRF do InvestEU, které ukazují pokročilejší možnosti financování zejména instrastrukturních projektů.

Vzhledem k majetkové struktuře dceřinných společností bude moci NRB případně využít jako finančního zprostředkovatele pro program InvestEU **snázejí NRI než NRF**.

6.3. Národní rozvojový fond

NRF má za cíl poskytovat **rizikovější vrstvy financování projektů zejména v oblasti infrastruktury**. NRF má financovat část projektových nákladů a především díky podřízenému charakteru jeho finanční účasti bude schopen mobilizovat další soukromé zdroje. Vláda ČR identifikovala strategické investiční **projekty za cca 8 bilionů Kč** v NIP, který je v zásadě zásobníkem investičních projektů pro NRF. O jejich financování právě z NRF bude rozhodovat nezávislá Národní investiční rada (NIR) obsazená nezávislými experty.

NRF bude fungovat na základě principu návratnosti investovaných prostředků shromažďovaných od soukromých investorů. **Zakladatelskými soukromými investory jsou zástupci České spořitelny, ČSOB, Komerční banky a UniCredit Bank**. Ti v září 2019 podepsali Memorandum o spolupráci při realizaci záměru zřízení NRF se zástupci NRB a MPO a avizovali **připravenost dobrovolně investovat do NRF až 7 miliard Kč**. Tyto prostředky vložené komerčními bankami by měly přilákat další finanční zdroje a v první fázi by tak mohly být podpořeny projekty ve výši až 35 miliard korun.

NRF získal v listopadu 2020 licenci ČNB, bylo obsazeno jeho představenstvo a zvolena NIR. V průběhu roku 2021 začal NRF pomáhat s přípravou dálnice D35, projektem mimobilančního financování nových železničních kolejových vozidel pro ČD nebo projektem spolufinancování stavby nové multifunkční arény v Brně.

Z hlediska zaměření NRF se nabízí jeho **zapojení do infrastrukturního tematického okna Fondu InvestEU**.

Zapojení NRF do Fondu InvestEU je teoreticky možné ve více variantách:

- NRF bude mít vlastní pilířové hodnocení a stane se PP s přímým přístupem k záruce EU ve Složce EU Fondu InvestEU.

Tato varianta je poměrně časově náročná, protože pilířové hodnocení lze zahájit až po 12 měsících od reálného zahájení činnosti NRF. Celý proces od přípravy veřejné zakázky po finální zprávu dle současné zkušenosti NRB trvá řádově roky a není předvídatelný.

- NRF se stane finančním zprostředkovatelem pro EIB ve Složce EU, tj. pro produkty EIB podporující infrastrukturní projekty.

Zde bude záležet, jaké produkty a za jakých podmínek bude EIB v rámci Okna pro Skupinu EIB Složky EU nabízet. Tyto skutečnosti zatím nejsou známy.

- Příprava mechanismu, kdy by se za investice soukromých investorů v NRF zaručila NRB, která by následně získala protizáruku z Fondu InvestEU.

V této teoretické variantě by NRB musela vypsát otevřený tendr, do něhož se může přihlásit jakýkoliv subjekt nabízející daný typ produktu (např. mezzaninové infrastrukturní financování). Varianta, kdy by se NRB zaručila výhradně za NRF, je proveditelná v případě, kdyby se teoreticky žádný další subjekt nepřihlásil.

Z hlediska zaměření NRF a investičních potřeb ČR se nabízí jeho **zapojení do infrastrukturního tematického okna Fondu InvestEU**. O konkrétní variantě případného zapojení NRF dosud nebylo rozhodnuto.

6.4. Možnosti kombinace Složky EU a Složky ČS

Nařízení InvestEU a Investiční pokyny umožňují **kombinovat podporu ze Složky EU a Složky ČS**. Pro ČR to v praxi může znamenat různé varianty financování vybraných vrstev vybraných projektů.

Nabízí se využít NRF, který má vstupovat do velkých infrastrukturních projektů a financovat jejich rizikovější vrstvy.⁵¹ Pro velké infrastrukturní projekty (např. PPP) předpokládáme následující vrstvy financování:

- Seniorsní (nadřazený) dluh bude klasický bankovní úvěr od komerční banky, případně také dluhopisy vydané realizátorem projektu, zpravidla nějakou účelově založenou projektovou společností (SPV, Special Purpose Vehicle).
- Juniorsní (podřazený) dluh bude tvořit financování z NRF. Podřazený charakter účasti NRF mobilizuje právě seniorsní financování, protože při případném neúspěchu projektu bude zapláceno přednostně držitelům seniorsního dluhu (juniorsní věřitelé budou vypořádáni až po seniorsních).⁵²
- Zbytek financování projektu bude tvořit vlastní kapitál realizátora projektu (tj. zdroje investora).

Fond InvestEU by se dal využít pro **sdílení ztrát z vybraných vrstev financování projektů**. V nejkompexnější variantě (viz poznámka pod čarou 52) by projekt byl financován seniorsním dluhem, mezzaninovým financováním, juniorsním dluhem a z vlastního kapitálu realizátora projektu. V případě defaultu projektu by záleželo na tom, v jak pokročilé fázi se nachází

⁵¹ Podrobněji viz materiál ČMZR a ČBA, který popisuje fungování NRF na str. 13-14 https://www.cmzrb.cz/wp-content/uploads/2020/02/N%C3%81RODN%C3%8D-ROZVOJOV%C3%9D-FOND_FIN.pdf

⁵² Vysvětlení převzato z téhož zdroje. Případně se dá uvažovat ještě o mezzaninové vrstvě financování, která by stála mezi seniorsním a juniorsním dluhem a také by byla podřazená. V tomto případě by juniorsní dluh byl ještě více podřazený než mezzaninové financování.

a jaká část jednotlivých zdrojů financování byla již splacena. Jeden z možných scénářů vypořádání (pokud projekt nezkrachuje zcela) by mohl vypadat následovně:

- Seniorní dluh bude splacen prioritně,
- Mezzaninové financování nebude splaceno a získá část ztráty zpět z InvestEU Složky EU a část ztráty ponese samo,
- Juniorní dluh nebude splacen a získá část ztráty zpět z InvestEU Složky ČS a část ztráty ponese samo,
- Vlastní kapitál realizátora projektu bude nenávratně ztracen (podnikatelské riziko nepovedené investice.)

Na uvedeném příkladu je vidět, jak by **přítomnost sdílení ztrát vybraných vrstev financování projektu z jednotlivých složek fondu InvestEU mohla pomoci s přilákáním dalších zdrojů** (zejména seniorního dluhu.) Jednotlivé složky fondu InvestEU s různou mírou podřízenosti by pak kryly část ztráty jednotlivých vrstev financování projektu. Je však třeba zvážit, které subjekty by se zaručily za jednotlivé vrstvy financování projektu z fondu InvestEU (PP pro Složku EU bude primárně skupina EIB, PP pro Složku ČR pak NRB.)

Podle Skupiny EIB⁵³ připadají v úvahu následující **možnosti kombinace** obou složek. V tomto případě patrně EIB předpokládá, že by byla PP pro obě složky.

- Navýšení alokace běžícího produktu Složky EU o prostředky Složky ČS, které pak budou směřovat pouze do daného státu, případně vybraných regionů.
- Vytvoření speciálních fondů kombinujících Složku EU a Složku ČS **v tranších s různou mírou podřízenosti**. Složka ČS by byla juniorní (pohledávka ČS jako věřitele juniorního dluhu by byla uspokojena až jako poslední v řadě), byla podřízena mezzaninové Složce EU a jako seniorní by vystupovalo další financování (PP, NRB, Skupina EIB a další soukromí a veřejní koinvestoři, kteří by jako věřitelé seniorního dluhu byly případně uspokojeni prioritně).

Je možné kombinovat podporu ze Složky EU a Složky ČS fondu InvestEU. Pro ČR to v praxi může znamenat **různé varianty financování vybraných vrstev (velkých infrastrukturních) projektů**. Nabízí se případné zapojení NRF. Bude třeba vyhodnotit, jací prováděcí partneři a jakým způsobem mohou případně podporu z obou složek kombinovat.

⁵³ https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/2019-12/InvestEU%20-%20MS%20Compartment-%20presentation%20of%20the%20Programme_1.pdf

Závěry k zapojení ČR do programu InvestEU

ČR využije Složku EU Fondu InvestEU, ať již zapojením NRB jako národní rozvojové banky nebo zapojením komerčních bank a dalších finančních i nefinančních institucí. Programy uvedených příjemců budou muset obstát v celoevropské konkurenci a s ohledem na to je potřeba je dobře připravit. Podpora ze Složky EU Fondu InvestEU se fakticky rozběhne až v roce 2022 a přes Okno pro MSP si cestu k českým podnikatelům najde. Výzvou pro ČR zůstává, zda dokáže **připravit produkty i v ostatních tematických Oknech**, kde bude zájem komerčních bank výrazně nižší a bude **klíčové zapojení Skupiny NRB**.

Zapojení do Složky ČS Fondu InvestEU představuje určitý experiment. Jde o zcela nový model rozdělování podpory z fondů EU v ČR. Může znamenat nesporné makroekonomické přínosy a zároveň je spojen s několika nezodpovězenými otázkami. Částečně jde o otázky na národní úrovni, jejichž zodpovězení je plně v našich rukou a v zájmu ČR.

I když již bylo učiněno rozhodnutí převést v DoP na roky 2021–2027 cca. 2 mld. Kč do Okna pro MSP a DoP byla předložena EK, podpora ze Složky ČS Fondu InvestEU se nerozbehne v nejbližších měsících. **Převod této menší pilotní částky do Složky ČR již při předložení Dohody o partnerství by následně měl být vyhodnocen** a pokud se praxe osvědčí, je možné zvážit přesun dalších prostředků v průběhu programového období 2021–2027 revizí určitého programu.

Seznam příloh

Příloha č. 1 – varianty využití prostředků sdíleného řízení (poskytování dotací, FN ve sdíleném řízení, převod do Fondu InvestEU)

Příloha č. 2 – srovnání EFSI a programu InvestEU

Příloha č. 3 – SWOT analýza zapojení ČR do Složky členského státu Fondu InvestEU

Příloha č. 4 – sjednávání mezinárodních smluv

Příloha č. 5 – seznam zkratk

Příloha č. 1 – modelové příklady⁵⁴

Poskytování úvěrů

1. Poskytování nevratných dotací

Vyhrazeno 10 mld. Kč

Povinné národní spolufinancování 15 %, tj. 1,5 mld. Kč

10 mld. Kč rozděleno příjemcům, žádné navrácené prostředky (reflows) pro ČR

Srovnání	FN	InvestEU
Prostředky sdíleného řízení	10 mld.	10 mld.
Národní spolufinancování	1,5 mld.	0
Záruka EU	N/A	25 mld.
Podmíněný závazek ČR	0	15 mld.
Financování příjemcům	9,3 mld.	131,5 mld.
Páka ⁵⁵	0,93	13,15
Reflows	6,98 mld.	0

⁵⁴ Všechny tři příklady přílohy zpracovány na základě [prezentace EK o InvestEU](#).

⁵⁵ Zjednodušený výpočet jako Financování příjemcům / Prostředky sdíleného řízení

2. FN ve sdíleném řízení

Alokace úvěrového FN 10 mld. Kč

Povinné národní spolufinancování 15 %, tj. 1,5 mld. Kč

NRB jako správce nevloží do FN vlastní zdroje nad rámec vkladu MPO, rozděluje 9,3 mld. Kč (po odečtení 7% poplatku za správu úvěrového FN)

Konečným příjemcům rozděleno 9,3 mld. Kč

Předpokládané nesplacené úvěry 25 %

Reflows pro ČR cca 7 mld. Kč

3. Převod do Fondu InvestEU

ČR převede do InvestEU 10 mld. Kč

ČR nemusí poskytnout národní spolufinancování

- DoPř na 10 mld. Kč, míra tvorby rezerv 40 %, Záruka EU mobilizuje 25 mld. Kč
- Dohoda o záruce na 25 mld. Kč

Zde bude záležet, jaký ČR zvolí národní program a finanční produkt (různé FP mají různý potenciál mobilizovat soukromé prostředky a záleží na nastavení sdílení rizika mezi „Zárukou EU“ a NRB.)

Např. pokud bychom vycházeli z modelové fiše EK č. 1 (dluhové financování seniorní, mezzaninové, podřízené) a NRB z vlastních zdrojů poskytovala úvěry na udržitelnou dopravu, Záruka EU bude kryt maximálně 20 % ztrát portfolia NRB do max. výše 95 % jednotlivého úvěru. To by odpovídalo multiplikátoru 5,26.

Podpora z Fondu InvestEU tak může zmobilizovat 131,5 mld. Kč úvěrů na udržitelnou dopravu⁵⁶

131,5 mld. Kč zmobilizovaných pro příjemce, žádné reflows pro ČR

⁵⁶ Pokud NRB vloží vlastní zdroje ve výši 25 mld. Kč.

Poskytování záruk

1. Poskytování nevratných dotací

Vyhrazeno 10 mld. Kč

Povinné národní spolufinancování 15 %, tj. 1,5 mld. Kč

10 mld. Kč rozděleno příjemcům, žádné navrácené prostředky (reflows) pro ČR

Srovnání	FN	InvestEU
Prostředky sdíleného řízení	10 mld.	10 mld.
Národní spolufinancování	1,5 mld.	0
Záruka EU	N/A	25 mld.
Podmíněný závazek ČR	0	15 mld.
Financování příjemcům	116,25 mld.	Stovky mld. Kč
Páka	11,625	Řádově desítky
Reflows	0	0

2. FN ve sdíleném řízení

Alokace záručního FN 10 mld. Kč

Povinné národní spolufinancování 15 %, tj. 1,5 mld. Kč

NRB jako správce nevloží do FN vlastní zdroje nad rámec vkladu MPO, na krytí rizik má tedy k dispozici 9,3 mld. Kč (po odečtení 7% poplatku za správu záručního FN).

Při zkušenostech s multiplikátorem FN Expanze záruky 2014-2020 tyto zdroje mobilizují komerční úvěry ve výši 116,25 mld. Kč a prostředky na krytí rizik budou plně vyčerpány

116,25 mld. Kč zmobilizováno příjemcům, žádné reflows pro ČR

3. Převod do Fondu InvestEU

ČR převede do InvestEU 10 mld. Kč

ČR nemusí poskytnout národní spolufinancování

- DoPř na 10 mld. Kč, míra tvorby rezerv 40 %, Záruka EU mobilizuje 25 mld. Kč
- Dohoda o záruce na 25 mld. Kč

Zde bude záležet, jaký ČR zvolí národní program a finanční produkt (různé FP mají různý potenciál mobilizovat soukromé prostředky a záleží na nastavení sdílení rizika mezi „Zárukou EU“ a NRB.)

Např. pokud by InvestEU zaručil národní záruční program NRB, dojde zde k ještě většímu multiplikačnímu efektu a podpora z Fondu InvestEU může zmobilizovat řádově nižší stovky mld. Kč komerčních úvěrů pro podnikatele.

Stovky mld. Kč zmobilizovaných pro příjemce, žádné reflows pro ČR

Poskytování kapitálových vstupů

1. Poskytování nevratných dotací

Vyhrazeno 10 mld. Kč

Povinné národní spolufinancování 15 %, tj. 1,5 mld. Kč

10 mld. Kč rozděleno příjemcům, žádné navrácené prostředky (reflows) pro ČR

Srovnání	FN	InvestEU
Prostředky sdíleného řízení	10 mld.	10 mld.
Národní spolufinancování	1,5 mld.	0
Záruka EU	N/A	25 mld.
Podmíněný závazek ČR	0	15 mld.
Financování příjemcům	13,4 mld.	66 mld.
Páka	1,34	6,6
Reflows	6,7 mld.	0

2. FN ve sdíleném řízení

Alokace kapitálového FN 10 mld. Kč

Povinné národní spolufinancování 15 %, tj. 1,5 mld. Kč

NRI jako (čistě teoretický PP a zároveň) správce FN vloží do FN vlastní zdroje ve výši 5 % alokace a pravidla veřejné podpory stanoví povinnou účast soukromých investorů 50 % alokace. NRI si odečte 15% poplatků za správu kapitálového FN. Celkově bude pro příjemce mobilizováno cca 13,4 mld. Kč

Předpokládané ztráty 50 %

13,4 mld. Kč zmobilizováno příjemcům, reflows pro ČR 6,7 mld. Kč

3. Převod do Fondu InvestEU

ČR převede do InvestEU 10 mld. Kč

ČR nemusí poskytnout národní spolufinancování

- DoPř na 10 mld. Kč, míra tvorby rezerv 40 %, Záruka EU mobilizuje 25 mld. Kč
- Dohoda o záruce na 25 mld. Kč

Zde bude záležet, jaký ČR zvolí národní program a finanční produkt (různé FP mají různý potenciál mobilizovat soukromé prostředky a záleží na nastavení sdílení rizika mezi „Zárukou EU“ a NRI.)

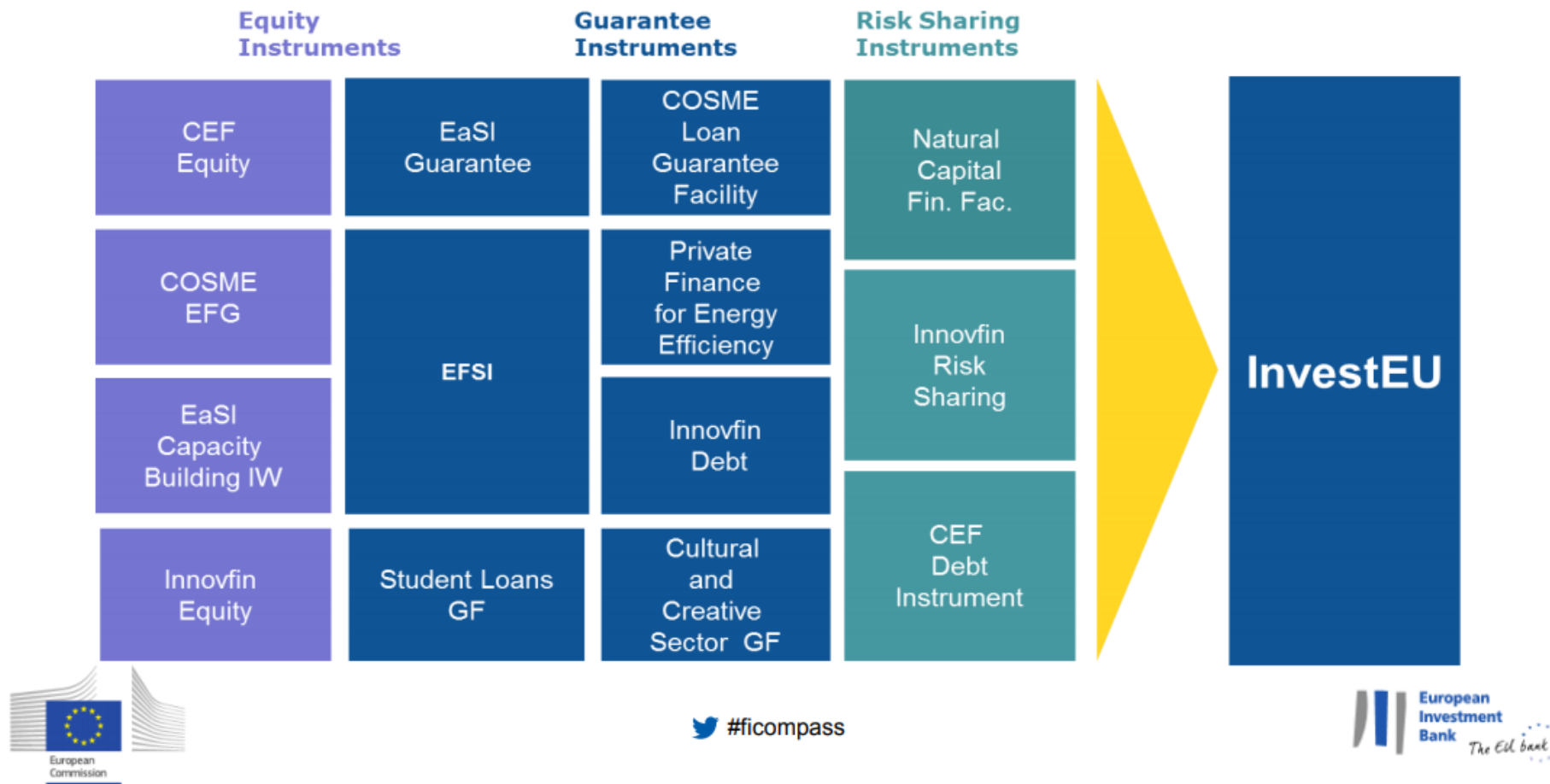
Např. pokud bychom vycházeli z modelové fiše EK č. 3 (VC financování MSP a small mid-caps přes investiční fondy), pak NRI jako (čistě teoretický PP a zároveň) správce národního programu vystupuje pari passu se Zárukou EU. Ta kryje maximálně 50 % investice NRI. Zároveň soukromí investoři musí do fondu vložit minimálně 30 % jeho objemu.

Podpora z InvestEU tak může zmobilizovat přibližně 66 mld. Kč kapitálových investic (pokud NRI investuje 25 mld. Kč z vlastních zdrojů)

66 mld. Kč zmobilizovaných pro příjemce, žádné reflows pro ČR

Příloha č. 2 – srovnání EFSI a programu InvestEU

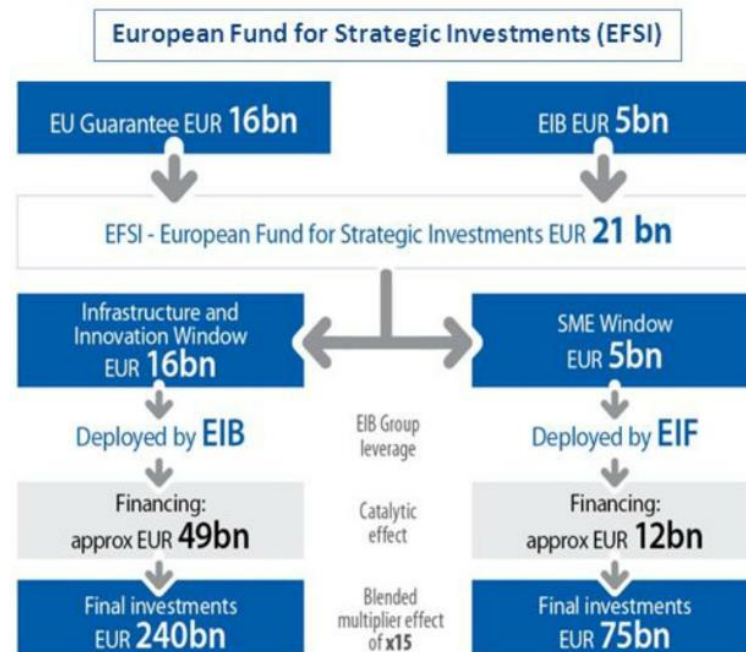
1) Program InvestEU sloučí stávající finanční nástroje řízené z úrovně EK do jednoho⁵⁷

⁵⁷ Zdroj https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/Merete_Clausen_Invest%20EU%202021-2027.pdf

2) Zatímco EFSI investoval pouze do dvou tematických oblastí, tzv. Oken⁵⁸

- Okno pro infrastrukturu a inovace (spravované EIB)
- Okno pro malé a střední podniky (spravované EIF)

3) Program InvestEU bude investovat do čtyř tematických oblastí

- Okno pro malé a střední podniky
- Okno pro sociální investice a dovednosti
- Okno pro výzkum, inovace a digitalizaci
- Okno pro udržitelnou infrastrukturu

⁵⁸ Zdroj <https://slideplayer.com/slide/10044124/>

⁵⁹ Zdroj https://europa.eu/investeu/investeu-fund/about-investeu-fund_en

Příloha č. 3 – SWOT analýza zapojení ČR do Složky členského státu Fondu InvestEU

<p style="text-align: center;">Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Možnost investovat v ČR za volnějších podmínek než FN ve sdíleném řízení (tj. bez ohledu na kategorie regionů a tematickou koncentraci, s flexibilními pravidly pro veřejnou podporu atd.) • Přehledná pravidla pro investice z pohledu konečných příjemců (jednotná pravidla programu InvestEU včetně širších kritérií způsobilosti projektů) • K převedeným prostředkům není třeba poskytnout spolufinancování ze státního rozpočtu, tj. výhoda pro státní rozpočet • Tyto prostředky opustí sdílené řízení a nemusí plnit pravidlo n+x • Lze podporovat velké podniky (kromě tematického okna pro MSP) • Zodpovědnost za implementaci nese EK a prováděcí partner, nikoliv ŘO programu • Vysoký úvěrový rating a aplikace evropských principů risk managementu může stimulovat dodatečné soukromé investice 	<p style="text-align: center;">Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oproti produktům EFSI bude Záruka EU zpoplatněna • Oproti FN ve sdíleném řízení si NRB jako prováděcí partner nemůže účtovat odměnu za správu vycházející z výkonnosti, což může být z pohledu cashflow banky považováno za slabou stránku až hrozbu • Celkové zpoždění přípravy a spuštění programu InvestEU na evropské úrovni i nejasné zahájení podpory z InvestEU na národní úrovni
<p style="text-align: center;">Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posílit roli NRB jako respektované národní rozvojové instituce a partnera na evropské úrovni, pokud se stane prováděcím partnerem InvestEU v ČR • Navrhnout vlastní finanční produkty zohledňující investiční potřeby vybraného sektoru z úrovně EK (nařízení InvestEU, Investiční pokyny a podmínky výzvy EK/EIB) • Makroekonomický přínos pro vybraný sektor ekonomiky • Nemožnost NRB účtovat si odměnu za správu je zároveň příležitostí nastavit takový model financování NRB, který nebude záviset na poplatcích ze správy fondů EU a bude spíše odpovídat modelu běžnému v ostatních zemích 	<p style="text-align: center;">Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riziko neoptimálního využití prostředků sdíleného řízení • Převod prostředků v příliš malém objemu nevyváží náklady na přípravu procesů na národní úrovni a složitá jednání s EK • Pokud NRB bude využívat finanční zprostředkovatele, riziko špatného nastavení výzvy na FZ (zajištění odpovídající podpory pro vybraný sektor ekonomiky) • Pokud reálné ztráty národního programu převýší očekávané ztráty, bude muset ČR plnit podmíněný závazek • Nepředvídatelné události a nemožnost na ně flexibilně reagovat

Příloha č. 4 – sjednávání mezinárodních smluv

Před zahájením **jednání o podobě mezinárodní smlouvy** by měl gestor po projednání s dotčenými ministerstvy připravit směrnici pro jednání. **Směrnice pro jednání** má obsahovat

- a) zdůvodnění účelnosti sjednání smlouvy, včetně předpokládaného dopadu na státní rozpočet,
- b) návrh zásad smluvní úpravy, které budou při jednání uplatňovány, popřípadě návrh textu smlouvy, který bude tyto zásady obsahovat, včetně návrhu na způsob řešení případných sporů vyplývajících z výkladu nebo z provádění smlouvy, nebo informaci o tom, že gestor nepovažuje úpravu řešení sporů ve smlouvě za nutnou,
- c) vymezení mandátu obsahujícího priority a limity pro postup delegace expertů,
- d) informaci, zda se bude podle jeho předpokladu jednat o prezidentskou smlouvu, vládní smlouvu nebo rezortní smlouvu spolu se zdůvodněním,
- e) návrh na složení delegace expertů nebo informaci o tom, že bude jednání vedeno diplomatickou cestou.

Pro schválení vládou je třeba připravit

- návrh **usnesení vlády**, obsahující
 - o rozhodnutí ve věci sjednání smlouvy,
 - o jmenování zmocněnce k podpisu smlouvy,
 - o úkol zabezpečit provedení příslušných opatření ke vstupu smlouvy v platnost,
 - o určení ministerstev a dalších orgánů odpovědných za provádění smlouvy,
 - o text výhrady či prohlášení, má-li se k mnohostranné smlouvě učinit,
- **předkládací zprávu**, jejímž účelem je podat výstižné a konkrétní politické, hospodářské a právní zdůvodnění účelnosti sjednání smlouvy, a která proto obsahuje
 - o zhodnocení vztahů s příslušným státem (příslušnými státy) nebo s příslušnou mezinárodní vládní organizací spolu s informací o souladu sjednání smlouvy se zahraničně politickými zájmy České republiky,
 - o informaci o souhlasném stanovisku druhé smluvní strany (popřípadě smluvních stran), nebo odůvodněný návrh na řešení otevřených a nedohodnutých otázek, u mnohostranných smluv informaci o výhradách a prohlášeních, které byly ke smlouvě učiněny jinými smluvními stranami, a návrh případného stanoviska české strany k nim,
 - o stručnou charakteristiku smlouvou přejímaných závazků a konkrétní zdůvodnění reálnosti jejich splnění,
 - o informaci o tom, jak bude zajištěno provádění smlouvy; informaci o prozatímním provádění smlouvy a jeho rozsahu v případě, že smlouva má být prozatímně prováděna,
 - o dopad provádění smlouvy na státní rozpočet,
 - o zhodnocení souladu smlouvy s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky, se závazky vyplývajícími z členství České

- republiky v Evropské unii, se závazky převzatými v rámci jiných platných smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva,
- odůvodnění kategorie navrhované smlouvy podle článku 2 odst. 2 spolu s rozbohem, zda je k ratifikaci smlouvy třeba souhlasu Parlamentu nebo souhlasu daného v referendu; v případě prezidentské smlouvy stanovující něco jiného než zákon informaci o tom, zda se jedná o smlouvu, která je přímo vykonatelná nebo o smlouvu, k jejímuž provedení je třeba přijetí zákona,
 - **návrh textu smlouvy** nebo podrobných zásad smluvní úpravy; návrh musí být zpracován na podkladě výsledků jednání vedených diplomatickou cestou nebo expertních jednání,
 - vyhodnocení připomínkového řízení.

Příloha č. 5 – seznam zkratk

CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
CEF	Nástroj pro propojení Evropy
CP	Cíl politiky
ČBA	Česká bankovní asociace
ČD	České dráhy
ČNB	Česká národní banka
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.
ČSÚ	Český statistický úřad
DG ECFIN	Generální ředitelství EK pro hospodářské a finanční záležitosti
DG REGIO	Generální ředitelství EK pro regionální a městskou politiku
DoP	Dohoda o partnerství
DoPř	Dohoda o příspěvku
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EFSI	Evropský fond pro strategické investice
EHSV	Evropský hospodářský a sociální výbor
EK	Evropská komise
ENRAF	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ESA	Metodika Eurostat pro vykazování vládního deficitu a dluhu
ESF+	Evropský sociální fond+
FN	Finanční nástroj
FS	Fond soudržnosti
FST	Fond pro spravedlivou transformaci
FZ	Finanční zprostředkovatel
ICT	Informační a komunikační technologie
JTS	Zvláštní režim programu InvestEU (Just transition scheme)
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MMF	Mezinárodní měnový fond
MMR-NOK	Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci

MSP	Malý a střední podnik nebo podnikatel
MST	Mechanismus pro spravedlivou transformaci
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NIB	Severská investiční banka
NIR	Národní investiční rada
NRB	Národní rozvojová banka, a.s.
NRF	Národní rozvojový fond SICAV a.s.
NRI	Národní rozvojová investiční, a.s.
OP PIK	Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
PP	Prováděcí partner
PSLF	Úvěrový nástroj EIB pro veřejný sektor (Public Sector Loan Facility)
PSÚT	Plán spravedlivé územní transformace
RRF	Facilita na podporu oživení a odolnosti (Recovery and Resilience Facility)
ŘO	Řídicí orgán
SIH	Slovenský investiční holding
SPV	Účelově založená společnost (Special Purpose Vehicle)
SZP	Společná zemědělská politika
VFR	Víceletý finanční rámec